

INHOUDSOPGAVE

- A Inhoudsopgave
 - B Algemeen
 - C Vaststelling van de uitkeringen uit het gemeentefonds
 - D Herindelingen / grenscorrecties
- Eigen inkomsten
- 1 onroerende zaakbelasting; waarde woningen eigenaren
 - 1a onroerende zaakbelasting; waarde niet-woningen eigenaren
 - 1b onroerende zaakbelasting; waarde niet-woningen gebruikers
- Sociaal
- 2 inwoners
 - 3 éénouder-huishoudens
 - 3a eenpersoonshuishoudens
 - 4 inwoners < 20 jaar
 - 4a extra groei jongeren
 - 5 inwoners > 64 jaar
 - 5a inwoners- ouderen > 74 en < 85 jaar
 - 6 inwoners waddengemeenten
 - 7 lage inkomens
 - 7a lage inkomens met drempel
 - 7b huishoudens
 - 8 bijstandsontvangers
 - 8a loonkostensubsidie
 - 11 uitkeringsontvangers
 - 12 minderheden
 - 12a minderheden met drempel
- Functie
- 13 klantenpotentieel lokaal
 - 14 klantenpotentieel regionaal
 - 15 leerlingen VO
 - 15a leerlingen (V)SO
 - 15b extra groei leerlingen VO
 - 15c achterstandsléerlingen met drempel
- Fysiek
- 16 land
 - 18 land * bodemfactor gemeente
 - 19 binnenwater
 - 20 buitenwater
 - 21 oppervlak bebouwing
 - 22 oppervlakte bebouwing woonkernen * bodemfactor woonkernen
 - 22a oppervlakte bebouwing woonkernen
 - 23 oppervlakte bebouwing buitengebied * bodemfactor buitengebied
 - 23a oppervlakte bebouwing buitengebied
 - 24 woonruimten
 - 25 woonruimten * bodemfactor woonkernen
 - 27 historische kernen
 - 28 historische waterwegen
 - 29 bewoonde oorden
 - 30 bewoonde oorden met historische kernen
 - 31 investeringsbudget stedelijke vernieuwing (ISV)
 - 32 omgevingsadressendichtheid
 - 32a omgevingsadressendichtheid met drempel

- 34 oeverlengte * bodemfactor gemeente
 - 35 oeverlengte * bodemfactor gemeente * dichtheidsfactor, (oeverlengte + 2 * oeverlengte in veen/kleiveengebied) * bodemfactor gemeente * dichtheidsfactor
 - 36 meerkernigheid
 - 36a kernen met 500 of meer adressen
 - 37 meerkernigheid * bodemfactor buitengebied
 - 38 bedrijven
 - 38a ozb - waarde van de niet-woningen gedeeld door 1.000.000
- Vast bedrag
- 39 vast bedrag
 - 40 vast bedrag Amsterdam
 - 41 vast bedrag Rotterdam
 - 42 vast bedrag Den Haag
 - 43 vast bedrag Utrecht
 - 44 vast bedrag waddengemeenten
 - 44a vast bedrag Baarle Nassau
- Herindelingen
- 45 herindelingsmaatstaf bij samenvoeging van gemeenten
 - 45a herindelingsmaatstaf bij splitsing van een gemeente
- Overige uitkeringen
- 46 suppletie-uitkering groot onderhoud en cumulatierегeling
 - 47 suppletie-uitkering i.v.m. de afschaffing van de ozb woningen gebruikers per 01-01-2006
 - 48 integratie-uitkering Wet Maatschappelijke Ondersteuning
 - 49 integratie-uitkering WUW-middelen gemeentefonds
 - 50 integratie-uitkering Sociaal domein

Met ingang van 2015 zijn de volgende verdeelmaatstaven komen te vervallen:

- 17 land * percentage slechte grond
- 24a nieuwbouwwoningen
- 26 woonruimten * percentage slechte grond
- 33 omgevingsadressendichtheid * percentage slechte grond
- 46 rioleringen

Met ingang van 2016 zijn de volgende verdeelmaatstaven komen te vervallen:

- 2a krimpgemeenten
- 9 schaalnadeel uitvoering WWB
- 10 schaalvoordeel uitvoering WWB

ALGEMEEN	
Inlichtingen m.b.t. de betaalbaarstelling van de uitkeringen	
<p>In deze toelichting is informatie opgenomen over de toepassing van de verdeelmaatstaven voor de algemene uitkering en informatie over de decentralisatie- en integratie-uitkeringen, de aanvullende uitkering en de overige uitkeringen. Onderaan staan de contactpersonen vermeld van FEZ/FAR/Regelingen van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Bij deze personen kunt u terecht met vragen over de berekening van de uitkeringen. Aan deze toelichting kunnen geen rechten worden ontleend.</p>	
Gebruikte afkortingen	
Bfv Fvw mr vms wet ARHI Stuf-Cap CBS BRP GBR BAG OCW/DUO RIO GBA-V APG AZL SZW UWV	Besluit financiële verhouding Financiële-verhoudingswet Regeling meet- en rekenregels verdeelmaatstaven provinciefonds en gemeentefonds Wet algemene regels herindeling Standaard Uitwisselingsformaat belastingcapaciteit Centraal Bureau voor de Statistiek Basisregistratie Personen Geografisch basisregister Basisregistratie Adressen en Gebouwen Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen/Dienst Uitvoering Onderwijs Regionaal inkomensonderzoek GBA Verstrekkingvoorziening, decentrale component in het BRP-stelsel Algemene Pensioen Groep Stichting Administratiekantoor Zuid-Limburg Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
<p>Toelichting op de specificatie (van uitkeringen uit het gemeentefonds)</p> <p>Het specificatie-overzicht is opgebouwd uit een aantal onderdelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> -verzamelstaat uitkering gemeentefonds -specificatie-overzicht algemene uitkering -specificatie-overzicht diverse uitkeringen -gebruikte basisgegevens uitkeringsjaar -indirect gebruikte basisgegevens uitkeringsjaar <p>Op de verzamelstaat staan de betalingsgegevens voor het desbetreffende uitkeringsjaar. Het totaal van de algemene uitkering, de (eventuele) aanvullende uitkering en de integratie- en decentralisatie-uitkeringen, wordt in 50 wekelijkse termijnen betaalbaar gesteld onder de vermelding "uitkering gemeentefonds".</p> <p>Bij elke wijziging van de basisgegevens, de uitkeringsfactor of de gewichten, en bij de start van een nieuw uitkeringsjaar, ontvangt u een specificatie-overzicht.</p> <p>Aan de toepassingen van de verdeelmaatstaven zijn formules gekoppeld. De uitkomst van een formule wordt vermenigvuldigd met het gewicht (bedrag per eenheid).</p> <p>Het in de kolom 'aantal berekende eenheden' opgenomen aantal kan gelijk zijn aan het gebruikte basisgegeven (bijvoorbeeld maatstaf inwoners) maar kan ook door toepassing van een formule (bijvoorbeeld maatstaf leerlingen) of door somming van aantallen (bijvoorbeeld aantal WSW'ers) zijn verkregen.</p> <p>Is op de verdeelmaatstaf de uitkeringsfactor van toepassing dan wordt het resultaat afgedrukt in de kolom 'bedrag in basis'. Het totaal van de kolom 'bedrag in basis' wordt vermenigvuldigd met de uitkeringsfactor. Het resultaat hiervan staat in de kolom 'uitkering'. Is de uitkeringsfactor niet van toepassing dan wordt het bedrag afgedrukt in de kolom 'uitkering'. Is de kolom 'aantal berekende eenheden' leeg maar staat er wel een bedrag in de kolom 'uitkering' dan is dit een uitkering die afzonderlijk is vastgesteld (bijv. in een circulaire van het gemeentefonds).</p> <p>U kunt aan het specificatieoverzicht geen rechten ontleen.</p>	

Verklaring van de statuscode bij de gebruikte basisgegevens:

- 1 = overgenomen van een voorgaand jaar;
 - 2 = geraamd door gemeente of voorlopig gegeven;
 - 3 = officieel gegeven*;
 - 4 = ambtshalve herzien.
- (*)= gewijzigd t.o.v. vorige specificatie

* Dit betekent niet dat het basisgegevens definitief is vastgesteld.

Contactpersonen

1. dhr. N. van den Berg	06-52809337
2. mevr. J.G. Pronk	06-52809327
3. dhr. C. Sträter	06-52809322

Het CBS publiceert op haar website (statline.cbs.nl) basisgegevens die gebruikt worden voor de toepassing van verdeelmaatstaven. Zoek in Statline naar: maatstaven Financiële-verhoudingswet.

Vaststelling van de uitkeringen uit het gemeentefonds

Vaststelling uitkeringsfactor algemene uitkering

De voor de uitkeringen uit het gemeentefonds beschikbare bedragen wordt vastgesteld bij begrotingswet. Op basis van het beschikbare bedrag en de geraamde uitkeringsbasis wordt voor de algemene uitkering jaar t de uitkeringsfactor voorlopig vastgesteld. De definitieve uitkeringsfactor voor het jaar t wordt in het jaar t+2 vastgesteld.

Aan het eind van het jaar t+2 wordt, nadat de bedragen per eenheid voor het jaar t zijn vastgesteld, de algemene uitkering jaar t vastgesteld.

Vaststelling van de uitkeringen

Alle uitkeringen worden in één bedrag betaalbaar gesteld. Gemeenten ontvangen in december van het jaar t+2 een beschikking waarbij hun algemene uitkering voor het jaar t wordt vastgesteld. Echter gemeenten, waarvan op dat moment één of meerdere basisgegevens nog niet zijn vastgesteld (de statuscode is < 3), ontvangen de beschikking op een later tijdstip. De integratie- en decentralisatie-uitkeringen en de (eventuele) aanvullende uitkering worden op een andere wijze beschikt.

Bezwaar

Tegen een beschikking tot vaststelling van de algemene uitkering kan bezwaar worden aangetekend volgens de Algemene wet bestuursrecht (Awb). Een bezwaarschrift moet gericht worden aan:

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
Directie Financieel-Economische Zaken, afdeling Financiële Administratie en Regelingen (FAR),
Postbus 20011, 2500 EA 's-Gravenhage.

Ingevolge artikel 6:7 van de Awb moet een bezwaarschrift binnen zes weken na de dag waarop de beschikking is verzonden worden ingediend. De ontvangst van het bezwaarschrift wordt schriftelijk bevestigd. Wanneer t.b.v. de behandeling van het bezwaarschrift informatie wordt ingewonnen bij derden wordt de gemeente hierover tevens geïnformeerd.

Let op!

Het niet tijdig en/of correct indienen door gemeenten van gegevens aan instanties (bijv. het CBS) die gegevens ten behoeve van de uitvoering van de Financiële-verhoudingswet verzamelen, kan voor deze gemeenten nadelige financiële gevolgen hebben.

Herindelingen en grenscorrecties

Maatstaven

Bij herindeling of grenscorrectie herberekent het CBS de maatstaven m.b.t. inwoners, woonruimten, land, water, oeverlengte, bodem, bebouwing, kernen, klantenpotentiëlen en oad op basis van bestaande registraties.

ABP-code

De bij een herindeling betrokken gemeenten dienen voor het aanvragen van een nieuw werkgeversnummer c.q. ABP-code, in het jaar vóór de herindeling in de maand oktober een aanmeldingsformulier bij het APG in Heerlen aan te vragen (werkgeversadministratie@abp.nl).

Herindelingsmaatstaf

Nieuw te vormen gemeenten ontvangen in het jaar vóór het herindelingsjaar een bijdrage op basis van maatstaf 45 (herindelingsmaatstaf bij samenvoeging van gemeenten) danwel maatstaf 45a (herindelingsmaatstaf bij splitsing van een gemeente). Zie voor meer informatie de toelichting bij genoemde maatstaven.

Inkomsten- maatstaf	onroerende zaakbelasting: Ozb woningen eigenaren
Wet- en regelgeving	Fvw: art. 8, 1 ^e lid, Tabel B, onder a en 2 ^e lid; Bfv 2001: art. 3, 2 ^e lid, bijlage 2, nr. 1
Definitie	OZB = onroerende zaakbelasting WOZ = waardering onroerende zaken De belastingcapaciteit van de eigenaren wordt bepaald aan de hand van de som van de in het kader van de wet WOZ vastgestelde waarden van de objecten waarover door de gemeente OZB kan worden geheven. Het betreft de onroerende zaken die tot woning dienen, bedoeld in artikel 220, onderdeel b, van de Gemeentewet. In de belastingcapaciteit worden dus ook meegenomen de waarden van de objecten waarvoor de gemeenten op vrijwillige basis vrijstelling van OZB verlenen. De belastingcapaciteit wordt naar beneden afgerond op een veelvoud van €500.000.
Vaststelling belastingcapaci- teit	De belastingcapaciteit wordt volgens de Regeling belastingcapaciteit 2011 verstrekt aan het CBS. De belastingcapaciteit van het jaar t wordt vastgesteld naar de waarde van 1 januari van het jaar t-1.
Bron	De door de gemeenten aan het CBS verstrekte waardegegevens inzake de heffing van de OZB voor een belastingjaar.
Publicatie	WOZ- en OZB- gegevens worden door het CBS gepubliceerd op Statline.
Beschikbaar- heid	Voorlopig: juni uitkeringsjaar t (aanlevering door gemeenten aan het CBS voor 1 maart uitkeringsjaar t). Definitief: juli uitkeringsjaar t + 2 (aanlevering door gemeenten aan het CBS voor 1 april uitkeringsjaar t + 2).
Herindelingen - indiening raming -	Heringedeelde gemeenten (ook grenswijzigingen) mogen een raming indienen van de WOZ-waarden per 1 januari van het jaar van herindeling.
Herindelingen - procedure CBS -	De rechtsopvolger van de opgeheven gemeente doet in jaar t aan het CBS opgave van de definitieve WOZ- waarden voor het belastingjaar t-2. Hierbij kunnen twee situaties voorkomen: a. In deze opgave zijn ook de WOZ- waarden t-2 begrepen van de opgeheven gemeente(n). b. De gemeente levert de WOZ- waarden t-2 voor de opgeheven gemeente op een afzonderlijk bestand. Als alle gemeenten waarnaar grondgebied van een opgeheven gemeente is overgaan voor b kiezen kan het CBS eenvoudig de belastingcapaciteit van de opgeheven gemeente bepalen. Bij optie a vindt de toerekening plaats aan de hand van de postcode van de objecten. Het CBS vraagt elk jaar aan de gemeenten die bij een herindeling / grenswijziging betrokken zijn om een opgave van de postcodegebieden.
Meer informatie	Meicirculaire 2011: paragraaf 3.10 Junicirculaire 2012: paragraaf 4.10 Meicirculaire 2013: paragraaf 4.2.9 Meicirculaire 2014: paragraaf 2.4.3 Meicirculaire 2015: paragraaf 2.4.4
Formule	(ozb waarde woningen eigenaren * 0.8) x gewicht
Uitkeringsfactor	is niet van toepassing

Inkomsten- maatstaf	onroerende zaakbelasting: waarde niet-woningen eigenaren
Wet- en regelgeving	Fvw: art. 8, 1 ^e lid, Tabel B, onder a en 2 ^e lid Bfv 2001: art. 3, 2 ^e lid, bijlage 2, nr. 1a Regeling belastingcapaciteit 2011
Definitie	OZB = onroerende zaakbelasting WOZ = waardering onroerende zaken De belastingcapaciteit van de eigenaren wordt bepaald aan de hand van de som van de in het kader van de wet WOZ vastgestelde waarden van de objecten waarover door de gemeente OZB kan worden geheven. Het betreft de onroerende zaken die niet in hoofdzaak tot woning dienen, bedoeld in artikel 220, onderdeel b, van de Gemeentewet. In de belastingcapaciteit worden dus ook meegenomen de waarden van de objecten waarvoor de gemeenten op vrijwillige basis vrijstelling van OZB verlenen. De belastingcapaciteit wordt naar beneden afgerond op een veelvoud van €500.000.
Vaststelling Peildatum Bron Publicatie Beschikbaarheid Herindeling Meer informatie	Zie bij verdeelmaatstaf 1.
Formule	$(\text{ozb waarde niet-woningen eigenaren} * 0.7) \times \text{gewicht}$
Uitkeringsfactor	is niet van toepassing.

Inkomsten- maatstaf	onroerende zaakbelasting: waarde niet-woningen gebruikers
Wet- en regelgeving	Fvw :art. 8, 1 ^e lid, Tabel B onder a en 2 ^e lid Bfv 2001 :art. 3, 2 ^e lid, bijlage 2, nr. 1b Regeling belastingcapaciteit2011
Definitie	OZB = onroerende zaakbelasting WOZ = waardering onroerende zaken De belastingcapaciteit van de gebruikers wordt bepaald aan de hand van de som van de in het kader van de wet WOZ vastgestelde waarden van de objecten waarover door de gemeente OZB kan worden geheven. Het betreft de onroerende zaken die niet in hoofdzaak tot woning dienen, bedoeld in artikel 220, onderdeel a, van de Gemeentewet. In de belastingcapaciteit worden dus ook meegenomen de waarden van de objecten waarvoor de gemeenten op vrijwillige basis vrijstelling van OZB verlenen. De belastingcapaciteit wordt naar beneden afgerond op een veelvoud van €500.000.
Vaststelling Peildatum Bron Publicatie Beschikbaarheid Herindeling Meer informatie	Zie bij verdeelmaatstaf 1.
Formule	(ozb waarde niet-woningen gebruikers * 0.7) x gewicht
Uitkeringsfactor	is niet van toepassing.

Verdeelmaatstaf Sociaal	inwoners
Wet- en regelgeving	Fvw :art. 8, 1 ^e lid, Tabel B onder b Bfv 2001 :art. 3, 2 ^e lid, bijlage 2, nr. 2 Wet basisregistraties personen Besluit basisregistraties personen
Definitie	Gegevens omtrent inwoners hebben betrekking op (kenmerken van) alle personen die actueel in de basisregistratie personen (BRP) zijn opgenomen.
Bron	De jaarlijks op 1 januari te houden structuurtelling waarbij van alle ingeschrevenen in de basisregistratie personen een selectie van gegevens uit GBA-V wordt geleverd aan het CBS. Autorisatie hiervoor is verleend met het besluit van de Minister van BZK van 30 januari 2015 (kenmerk 2015-0000056526).
Methode	Het CBS ontvangt jaarlijks aan het begin van het jaar vanuit GBA-V een selectie van gegevens uit de Basisregistratie Persoonsgegevens. Deze selectie bevat van alle ingeschrevenen gegevens over o.a. leeftijd, burgerlijke staat, geslacht, nationaliteit, geboorteland en geboorteland ouders. Deze gegevens worden verwerkt in het productiesysteem demografie, een systeem waarin demografische mutaties worden verwerkt. Demografische mutaties die betrekking hebben op een gebeurtenis in het voorafgaande jaar en waarover het CBS vóór half februari melding heeft ontvangen worden nog meegenomen in de bepaling van het inwonertal en afgeleide variabelen op 1 januari van het jaar. Daarenboven zijn de gevolgen van eventuele tot stand gekomen herindelingen/grenswijzigingen per 1 januari tussen gemeenten verwerkt. Uit het aldus verkregen bestand worden onder meer overzichten gemaakt van inwoners per gemeente naar leeftijd.
Publicatie	Demografische kerncijfers per gemeente (www.cbs.nl/statline)
Peildatum	1 januari uitkeringsjaar
Beschikbaarheid	Definitief: juli uitkeringsjaar
Formule	aantal inwoners x gewicht
Uitkeringsfactor	is van toepassing.

Verdeelmaatstaf Sociaal	éénouderhuishoudens
Wet- en regelgeving	Fvw :art. 8, 1 ^e lid, Tabel B onder b Bfv 2001 :art. 3, 2 ^e lid, bijlage 2, nr. 3
Definitie	Een éénouderhuishouden is een particulier huishouden bestaande uit één ouder met kind(eren). Kinderen betreffen thuiswonende kinderen ongeacht de leeftijd van het kind. Een particulier huishouden is een verzameling van één of meer personen die een woonruimte bewoont en zichzelf daar particulier, d.w.z. niet bedrijfsmatig voorziet in huisvesting en dergelijke levensbehoeften.
Bron	BRP (Basisregistratie Personen) en belastingdienstgegevens over samenwonende paren met waar nodig gebruikmaking van de Enquête Beroepsbevolking (EBB).
Methode	In de huishoudensstatistiek zijn gegevens opgenomen over (personen in) particuliere en institutionele huishoudens. De huishoudensstatistiek is grotendeels gebaseerd op de informatie over familierelaties van personen die op één adres wonen uit de BRP, op belastingdienstgegevens en gegevens uit de bijstandstatistiek over samenwonende paren. Als op basis van bovengenoemde informatie de huishoudenssamenstelling op een adres niet eenduidig is vast te stellen, wordt deze geschat. Deze schatting gebeurt met behulp van een logistisch regressiemodel dat gebaseerd is op informatie uit de EBB. Zie tevens 'methode' bij verdeelmaatstaf 2.
Meer informatie	Decembercirculaire 2012: paragraaf 3.2
Publicatie	Internetsite: www.cbs.nl/statline .
Peildatum	1 januari uitkeringsjaar
Beschikbaarheid	Definitief: juli uitkeringsjaar
Formule	aantal eenouderhuishoudens x gewicht
Uitkeringsfactor	is van toepassing.

Verdeelmaatstaf Sociaal	éénpersoonshuishoudens
Wet- en regelgeving	Fvw :art. 8, 1 ^e lid, Tabel B onder b Bfv 2001 :art. 3, 2 ^e lid, bijlage 2
Definitie	Een eenpersoonshuishouden is een particulier huishouden bestaande uit één persoon. Een particulier huishouden is een verzameling van één of meer personen die een woonruimte bewoont en zichzelf daar particulier, d.w.z. niet bedrijfsmatig voorziet in huisvesting en dergelijke levensbehoeften.
Bron	BRP (Basisregistratie Personen) en belastingdienstgegevens over samenwonende paren met waar nodig gebruikmaking van de Enquête Beroepsbevolking (EBB).
Methode	In de huishoudensstatistiek zijn gegevens opgenomen over (personen in) particuliere en institutionele huishoudens. De huishoudensstatistiek is grotendeels gebaseerd op de informatie over familierelaties van personen die op één adres wonen uit de BRP, op belastingdienstgegevens en gegevens uit de bijstandstatistiek over samenwonende paren. Als op basis van bovengenoemde informatie de huishoudenssamenstelling op een adres niet eenduidig is vast te stellen, wordt deze geschat. Deze schatting gebeurt met behulp van een logistisch regressiemodel dat gebaseerd is op informatie uit de EBB. Zie tevens 'methode' bij verdeelmaatstaf 2.
Meer informatie	Meicirculaire 2015: paragraaf 2.4.2 en bijlage 2.1.3
Publicatie	Internetsite: www.cbs.nl/statline .
Peildatum	1 januari uitkeringsjaar
Beschikbaarheid	Definitief: juli uitkeringsjaar
Formule	aantal éénpersoonshuishoudens x gewicht
Uitkeringsfactor	is van toepassing.

Verdeelmaatstaf Sociaal	inwoners: jongeren < 20 jaar
Wet- en regelgeving	Fvw :art. 8, 1 ^e lid, Tabel B onder b Bfv 2001 :art. 3, 2 ^e lid, bijlage 2, nr. 4
Definitie	Het aantal inwoners van de gemeente dat jonger is dan 20 jaar. Zie verder de definitie bij verdeelmaatstaf 2.
Bron Methode Peildatum Publicatie Beschikbaarheid	Zie bij verdeelmaatstaf 2.
Formule	aantal inwoners < 20 jaar x gewicht
Uitkeringsfactor	is van toepassing.

Verdeelmaatstaf Functie	extra groei jongeren
Wet- en regelgeving	Fvw :art. 8, 1 ^e lid, Tabel B onder a Bfv 2001 :art. 3, 2 ^e lid, bijlage 2, nr. 4a
Definities	Het aantal jongeren (verdeelmaatstaf 4) verminderd met 110% van het aantal jongeren tien jaar eerder. Zie verder de definitie bij verdeelmaatstaf 2.
Methode	De maatstaf wordt berekend door het aantal jongeren van jaar t te verminderen met 110% van het aantal jongeren van jaar t-10. Indien de uitkomst negatief is wordt het resultaat op nul gesteld. De berekening is als volgt: bijv. 2014: aantal jongeren 2014 min 110% aantal jongeren 2004
Bron Peildatum Vaststelling Beschikbaarheid	Zie bij verdeelmaatstaf 2.
Formule	$(\text{inwoners} < 20 \text{ jaar } t - (\text{inwoners} < 20 \text{ jaar } t-10 \times 1,10)) \times \text{gewicht}$
Uitkeringsfactor	is van toepassing.

Verdeelmaatstaf Sociaal	inwoners: ouderen > 64 jaar
Wet- en regelgeving	Fvw :art. 8, 2 ^e lid, Tabel B onder b Bfv 2001 :art. 3, 2 ^e lid, bijlage 2, nr. 5
Definitie	Het aantal inwoners van de gemeente dat ouder is dan 64 jaar. Zie verder de definitie bij verdeelmaatstaf 2.
Bron Methode Peildatum Publicatie, Beschikbaarheid	Zie bij verdeelmaatstaf 2.
Formule	aantal inwoners > 64 jaar x gewicht
Uitkeringsfactor	is van toepassing.

Verdeelmaatstaf Sociaal	inwoners: ouderen >74 en < 85 jaar
Wet- en regelgeving	Fvw :art. 8, 2 ^e lid, Tabel B onder a Bfv 2001.:art. 3, 2 ^e lid, bijlage 2, nr. 5a
Definitie	Het aantal inwoners van de gemeente van 75 jaar tot 85 jaar. Zie verder de definitie bij verdeelmaatstaf 2.
Bron Methode Peildatum Publicatie Beschikbaarheid	Zie bij verdeelmaatstaf 2.
Formule	aantal inwoners > 74 en < 85 jaar x gewicht
Uitkeringsfactor	is van toepassing.

Verdeelmaatstaf Sociaal	inwoners waddeneilanden
Wet- en regelgeving	Fvw :art. 8, 1e lid, Tabel B onder e Bfv 2001:art. 3, 2 ^e lid, bijlage 2, nr. 6
Definitie	Voor de gemeenten Texel, Vlieland, Terschelling, Ameland en Schiermonnikoog: het aantal inwoners van de gemeente. Daarbij vindt een verdeling plaats in drie maatstaven, overeenkomstig de volgende schijven: a. het aantal inwoners in het interval tot en met 2500 inwoners; b. het aantal inwoners in het interval van 2501 tot en met 7500 inwoners; c. het aantal inwoners boven de 7500 inwoners. Zie verder bij definitie bij verdeelmaatstaf 2.
Bron Methode Peildatum Publicatie Beschikbaarheid	Zie bij verdeelmaatstaf 2.
Formule	aantal inwoners tot en met 2500 x gewicht aantal inwoners van 2501 t/m 7500 x gewicht aantal inwoners van 7501 en hoger x gewicht
Uitkeringsfactor	is van toepassing.

Verdeelmaatstaf Sociaal	lage inkomens (RIO: Regionale inkomensstatistiek van het CBS)
Wet- en regelgeving	Fvw :art. 8, 1 ^e lid, Tabel B onder b Bfv 2001 :art. 3, 2 ^e lid, bijlage 2, nr. 7; wijzigingsbesluit Stb. 2006, nr. 204
Definitie	<p>Het aantal huishoudens in de gemeente, waarvan het inkomen hoger is dan inkomensgrens a en niet hoger is dan inkomensgrens b. Inkomensgrens a wordt zodanig bepaald dat juist bij 10% van het landelijk aantal huishoudens het inkomen onder de grens ligt. Inkomensgrens b wordt zodanig bepaald dat juist bij 40% van het landelijk aantal huishoudens het inkomen onder de grens ligt.</p> <p><i>Inkomensbegrip</i> Het besteedbaar inkomen bestaat uit het bruto-inkomen verminderd met betaalde inkomensoverdrachten zoals: alimentatie voor ex-echtgeno(o)t(e); premies inkomstenverzekeringen zoals premies betaald voor sociale verzekeringen, volksverzekeringen en particuliere verzekeringen i.v.m. werkloosheid, arbeidsongeschiktheid en ouderdom en nabestaanden; premies ziektekostenverzekeringen; belastingen op inkomen en vermogen. Het huishoudensinkomen bestaat uit de som van de inkomens van de afzonderlijke leden van de huishoudens.</p> <p><i>Huishoudensbegrip</i> De huishoudens omvatten particuliere en studentenhuishoudens en de huishoudens in instellingen, inrichtingen en tehuisen. Huishoudens zonder (waargenomen) belastbaar inkomen zijn buiten beschouwing gelaten.</p> <p><i>Lage inkomens</i> In tabellen met inkomensverdelingen zijn de huishoudens in tien inkomensklassen verdeeld. De klassengrenzen van de verdeling zijn als volgt bepaald. De huishoudens worden gerangschikt naar hoogte van besteedbaar inkomen. Daarna worden de eenheden in tien, qua aantal gelijke groepen (zogenaamde decielgroepen) verdeeld en wordt het hoogste inkomen in elke groep bepaald. Deze inkomens vormen de klassengrenzen of decielen. Voor de maatstaf geldt het totaal aantal huishoudens met een inkomen in het 2^e, 3^e en 4^e deciel.</p>
Beschikbaarheid	Resultaten uit het RIO onderzoeksjaar komen in de regel twee kalenderjaren later beschikbaar.
Peildatum	De meest recente op het uitkeringsjaar of een daarvóór gelegen jaar betrekking hebbende inkomensstatistiek, voor zover deze is bekendgemaakt op uiterlijk 1 september van het tweede jaar volgend op het uitkeringsjaar.
Bron	Regionale inkomensstatistiek van het CBS. Gedetailleerde informatie over de methode van onderzoek en de resultaten uit het Regionaal Inkomensonderzoek (RIO) zijn verkrijgbaar via e-mail: infoservice@cbs.nl of telefoon 045-570 60 00.
Meer informatie	meicirculaire 2006: paragraaf 5.6 junicirculaire 2007: paragraaf 3.12
Formule	huishoudens met een laag inkomen x gewicht
Uitkeringsfactor	is van toepassing.

Verdeelmaatstaf Sociaal	lage inkomens met drempel
Wet- en regelgeving	Fvw :art. 8, 1 ^e lid, Tabel B onder b Bfv 2001 :art. 3, 2 ^e lid, bijlage 2, nr. 7a; wijzigingsbesluit Stb. 2006, nr. 204
Definitie	Het aantal huishoudens met een laag inkomen, berekend volgens maatstaf 7, voor zover dit aantal meer is dan 10% van het aantal woonruimten van hetzelfde jaar. Zie verder de definitie bij verdeelmaatstaf 7 en 24.
Methode	De maatstaf is een combinatie van de maatstaven lage inkomens (maatstaf 7) en woonruimten (maatstaf 24). Zij wordt toegepast door het aantal lage inkomens, berekend volgens maatstaf 7, te verminderen met 10 % van het aantal woonruimten van hetzelfde jaar. Bij een negatieve uitkomst is de uitkering nul. Voorbeeld: Lage inkomens volgens maatstaf 7 (jaar t) 2.214 10 % van aantal woonruimten (jaar t) <u>1.594</u> Lage inkomens met drempel 620
Beschikbaarheid Bron Peildatum	Zie bij verdeelmaatstaf 7 en 24
Meer informatie	meicirculaire 2006: paragraaf 5.6 junicirculaire 2007: paragraaf 3.12
Formule	(lage inkomens – 10% van woonruimten) x gewicht
Uitkeringsfactor	Is van toepassing.

Verdeelmaatstaf Sociaal	huishoudens
Wet- en regelgeving	Fvw :art. 8, 1 ^e lid, Tabel B onder b Bfv 2001 :art. 3, 2 ^e lid, bijlage 2 nr. 7b
Definitie	Het aantal particuliere huishoudens en het aantal personen in institutionele huishoudens in de gemeente. Een particulier huishouden is een verzameling van één of meer personen die een woonruimte bewoont en zichzelf daar particulier, d.w.z. niet-bedrijfsmatig voorziet in huisvesting en dergelijke levensbehoeften. Een institutioneel huishouden is een verzameling van één of meer personen die een woonruimte bewoont en zichzelf daar bedrijfsmatig voorziet in huisvesting en dergelijke levensbehoeften.
Bron / methode	In de huishoudensstatistiek van het CBS zijn gegevens opgenomen over (personen in) particuliere en institutionele huishoudens. Voor het bepalen van de huishoudenssamenstelling gebruikt het CBS de gegevens uit het gemeentelijke bevolkingsregister en belastingdienstgegevens over samenwonende paren.
Methode	Zie hierboven.
Meer informatie	Meicirculaire 2014: paragrafen 2.4.2 en 2.5, bijlage 2.1.3
Publicatie	Internetsite: www.cbs.nl/statline .
Peildatum	1 januari uitkeringsjaar.
Beschikbaarheid	Definitief: juli uitkeringsjaar
Formule	(aantal particuliere huishoudens + aantal personen in institutionele huishoudens) x gewicht
Uitkeringsfactor	is van toepassing.

Verdeelmaatstaf Sociaal	bijstandsonvangers
Wet- en regelgeving	Fvw: art. 8, 1 ^e lid, Tabel B onder b Bfv 2001: art. 1, bijlage 2, nr. 8 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (BBZ)
Definitie	<p>Het driejarig gemiddelde van het totaal aantal huishoudens - voor zover alle personen die deel uitmaken van het huishouden thuiswonend en beneden de pensioengerechtigde leeftijd, bedoeld in artikel 7a van de Algemene Ouderdomswet, zijn - dat in een gemeente een periodieke algemene uitkering ontvangt op grond van:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. de Wet werk en bijstand (WWB); 2. de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW); 3. de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ). <p>Indien een huishouden zowel een periodieke uitkering ontvangt op grond van de WWB als een periodieke uitkering op grond van de IOAW of IOAZ, dan telt dat huishouden twee keer mee.</p>
Bron	De basisgegevens worden door het CBS ontleend aan de administraties van de gemeentelijke sociale diensten of uit administraties waarvan gemeenten een deel van hun cliënten hebben uitbesteed.
Methode	De gemeenten leveren iedere maand statistische gegevens over de WWB, IOAW en IOAZ aan het CBS: a) van alle personen met een niet beëindigde periodieke uitkering aan het einde van de maand b) van alle personen waarvan gedurende de maand een uitkering in administratieve zin werd beëindigd.
Procedure vaststelling	<p>Van belang bij de vaststelling van het aantal huishoudens zoals bedoeld in de definitie is het aantal uitkeringen krachtens de WWB, IOAW en IOAZ in een gemeente. Hierbij wordt door het CBS gebruik gemaakt van het bestand dat van een gemeente is ontvangen over december. Bepalend in dit bestand is het aantal uitkeringen aan thuiswonende personen beneden de pensioengerechtigde leeftijd met een periodieke algemene uitkering op <u>31 december</u>. Buiten beschouwing blijven uitkeringen die gedurende december zijn beëindigd (inclusief incidentele uitkeringen), uitkeringen aan elders verzorgden en uitkeringen aan personen vanaf de pensioengerechtigde leeftijd. Wordt aan meerdere personen in een huishouden een uitkering verstrekt dan telt dit in de maatstaf als één uitkering.</p> <p>Een decemberbestand van een gemeente wordt door het CBS technisch en inhoudelijk gecontroleerd en eventueel in overleg met de gemeente gecorrigeerd. Aan dit bestand worden door het CBS zelfstandig gegevens toegevoegd over uitkeringen die door de gemeente, op het moment van aanmaak van het bestand voor het CBS, nog niet in de uitkeringsadministratie waren verwerkt. Deze informatie wordt opgespoord door het bestand van december te vergelijken met die van de daarop volgende maanden. Is een bestand van een gemeente statistisch in orde dan worden de aantallen voor deze maatstaf door het CBS vastgesteld en schriftelijk aan de gemeente doorgegeven. De gemeente heeft na ontvangst van de brief één maand de tijd om te reageren. Na het verstrijken van deze termijn worden reacties in principe niet meer in behandeling genomen. De vastgestelde aantallen worden vervolgens aan het ministerie van BZK geleverd.</p>
Peildatum	31 december jaar t-1, jaar t-2 en jaar t-3
Beschikbaarheid	Definitief: aantallen 31 december jaar t in december jaar t + 1 of januari jaar t + 2

Verdeelmaatstaf Sociaal	bijstandsonvangers
Meer informatie	Meicirculaire 2009: paragraaf 3.12 Junicirculaire 2010: paragraaf 2.11 Decembecirculaire 2011: paragraaf 3.4 Meicirculaire 2015: paragraaf 2.4.2 en bijlage 2.1.3
Formule	$(\text{WWB_jaar } t-2 + \text{WWB_jaar } t-1 + \text{WWB_jaar } t + \text{IOAW_jaar } t-2 + \text{IOAW_jaar } t-1 + \text{IOAW_jaar } t + \text{IOAZ_jaar } t-2 + \text{IOAZ_jaar } t-1 + \text{IOAZ_jaar } t) / 3) \times \text{gewicht}$ NB het aantal WWB-ers jaar t-2 betreft het aantal op peildatum 31 december van het jaar daaraan voorafgaand, enz. Voor uitkeringsjaar 2016 geldt het gemiddelde van de aantallen op 31 december 2015, 31 december 2014 en 31 december 2013.
Uitkeringsfactor	is van toepassing.

Verdeelmaatstaf Sociaal	loonkostensubsidie
Wet- en regelgeving	Fvw :art. 8, 1 ^e lid, Tabel B onder b Bfv 2001:art. 1, bijlage 2
Definitie	<p>De loonkostensubsidie op grond van de Participatiewet is een subsidie die een werkgever krijgt als ondersteuning om iemand in dienst te nemen die een arbeidsvermogen heeft dat langdurig onder het wettelijk minimumloon (WML) is.</p> <p>Voor de inschatting of er sprake is van een arbeidsvermogen langdurig onder het WML én of die persoon tot de doelgroep voor de loonkostensubsidie behoort is de gemeente eindverantwoordelijk.</p> <p>Pas nadat hiervan sprake is kan de loonkostensubsidie op grond van de Participatiewet worden ingezet. Is loonkostensubsidie op grond van de Participatiewet van toepassing, dan wordt ook altijd de loonwaarde waarop de subsidie is gebaseerd vastgelegd. De loonkostensubsidie op grond van de Participatiewet wordt bekostigd uit het budget voor de Wet Bundeling van Uitkeringen Inkomensvoorziening aan Gemeenten (Wet BUIG), waaruit een gemeente ook de uitkeringen betaalt. De bekostiging van de uitvoeringskosten loopt via het gemeentefonds.</p> <p>Er is bij een loonkostensubsidie op grond van de Participatiewet sprake van een regulier arbeidscontract voor de bijstandsgerechtigde bij de werkgever.</p>
Bron	CBS
Meer informatie	Meicirculaire 2015: paragraaf 2.4.2 en bijlage 2.1.3
Peildatum	31 december jaar t-1
Beschikbaarheid	Nog niet bekend; de fondsbeheerders zijn over de levering van gegevens in overleg met het CBS. Meer informatie volgt in de meicirculaire 2016.
Formule	Aantal ontvangers loonkostensubsidie x gewicht
Uitkeringsfactor	is van toepassing.

Verdeelmaatstaf Sociaal	uitkeringsontvangers
Wet- en regelgeving	Fvw :art. 8, 1 ^e lid, Tabel B onder b Bfv 2001 :art. 3, 2 ^e lid, bijlage 2, nr. 11
Definities	Onder uitkeringsontvangers wordt verstaan: 1. Het driejarig gemiddelde van het aantal huishoudens volgens verdeelmaatstaf 8; 2. Het aantal, volgens de Wet sociale werkvoorziening (Wsw), inwoners in een gemeente die een dienstbetrekking als bedoeld in artikel 1 van de Wsw hebben; 3. Het aantal personen jonger dan de AOW-leeftijd dat een periodieke uitkering ontvangt op grond van: a. de bij of krachtens de Kaderwet militaire pensioenen vastgestelde betalingen; b. de Wet arbeidsongeschiktheidsverzekering zelfstandigen; c. de Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten; d. de Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering; e. de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen; f. het Reglement van het Algemeen Mijnwerkersfonds.
Bron	1: CBS 2: SZW 3 a: APG 3 b t/m e: UWV 3 f: AZL
Methode	Het aantal uitkeringsontvangers wordt vastgesteld aan de hand van de opgave van de bron. Voor de realisatie Wsw is de woongemeente bepalend. Personen met een niet-volledige dagtaak (deeltijdwerkers) worden als 1 persoon geteld.
Peildatum	Het aantal uitkeringen respectievelijk realisatie Wsw ultimo van het jaar voorafgaand aan het uitkeringsjaar. Zie verder bij verdeelmaatstaf 8.
Beschikbaarheid	-Huishoudens met een bijstandsuitkering: zie bij verdeelmaatstaf 8 -De definitieve aantallen realisaties Wsw t-1 in de loop van het uitkeringsjaar -De definitieve aantallen van de militairen t-1 in februari van het uitkeringsjaar -De definitieve aantallen van de mijnwerkers t-1 in januari van het uitkeringsjaar -De definitieve aantallen wao; waz; wajong en wia t-1 in mei/juni van het uitkeringsjaar
Formule	(totaal maatstaf 8 + totaal aantal gerealiseerde Wsw'ers + militairen + mijnwerkers +Wao+ Wia + Waz + Wajong) x gewicht
Uitkeringsfactor	is van toepassing.

Verdeelmaatstaf Sociaal	minderheden
Wet- en regelgeving	Fvw :art. 8, 1 ^e lid, Tabel B onder b Bfv 2001 :art. 3, 2 ^e lid, bijlage 2,nr.12 mr vms :art. 7
Definitie	1. Het totaal van het aantal inwoners van de gemeente waarvan ten minste een ouder geboren is in Suriname, de Nederlandse Antillen, Aruba, Turkije of Marokko. 2. Het aantal vreemdelingen dat blijkens de Basisregistratie Personen rechtmatig verblijf heeft op grond van een verblijfsvergunning als bedoeld in artikel 8, onderdeel c of d, van de Vreemdelingenwet 2000.
Bron	Zie bij verdeelmaatstaf 2.
Meer informatie	Meicirculaire 2005: paragraaf 5.3. Junicirculaire 2012: paragraaf 4.5.
Methode	Zie bij verdeelmaatstaf 2. De totalen zijn, uit oogpunt van statistische veiligheid, aselekt afgerond op veelvoud van 5. Aantallen kleiner dan 25 worden op 0 gesteld.
Publicatie	Internetsite: www.cbs.nl/staline .
Peildatum	1 januari uitkeringsjaar.
Beschikbaarheid	Definitief: juli van het uitkeringsjaar.
Formule	aantal minderheden x gewicht
Uitkeringsfactor	is van toepassing.

Verdeelmaatstaf Sociaal	minderheden met drempel
Wet- en regelgeving	Fvw :art. 8, 1 ^e lid, Tabel B onder b Bfv 2001 :art. 3, 2 ^e lid, bijlage 2, nr 12a mr vms :art. 7
Definitie	Het aantal inwoners, bedoeld in maatstaf 12, verminderd met 20% van het aantal inwoners van de gemeente. Zie verder de definitie bij verdeelmaatstaf 12. Indien de uitkomst negatief is wordt het resultaat op nul gesteld.
Bron Meer informatie Methode Publicatie Peildatum Beschikbaarheid	Zie bij verdeelmaatstaf 2.
Formule	$(\text{aantal minderheden} - 0,2 * \text{aantal inwoners}) \times \text{gewicht}$
Uitkeringsfactor	is van toepassing.

Verdeelmaatstaf Functie	klantenpotentieel lokaal
Wet- en regelgeving	Fvw :art. 8, 1e lid, Tabel B onder b Bfv 2001 :art. 3, 2e lid, bijlage 2, nr.13 mr vms :art. 8
Definitie	Het aantal potentiële lokale klanten van een woonkern is het aantal klanten dat een woonkern van een gemeente aantrekt uit alle woonkernen binnen een straal van 20 kilometer rondom de eigen woonkern, met inbegrip van die woonkern zelf. Verondersteld wordt dat de lokale aantrekkingskracht van een kern lineair toeneemt met het aantal inwoners van die kern en afneemt met het kwadraat van de afstand tot die kern. De lokale aantrekkingskracht is nul op een afstand van meer dan 20 kilometer. Het totale aantal potentiële lokale klanten in Nederland is gelijk aan het aantal inwoners.
Bron	Woonkernen: zie verdeelmaatstaf 36. Basisregistratie Adressen en gebouwen (BAG): de BAG bevat alle verblijfsobjecten, stand- en ligplaatsen van Nederland aan het begin van jaar t met onder andere een locatie in de vorm van een of meerdere X- en Y-coördinaten. Gemeentegrenzen: de kaart met grenzen van gemeenten afgeleid van de Basisregistratie Kadaster. Inwoners: zie verdeelmaatstaf 2.
Berekening	<p>De gemeente wordt aan de verblijfsobjecten en stand- en ligplaatsen toegekend met behulp van de burgerlijke gemeentegrenzen van het Kadaster.</p> <p>Bij de berekening wordt uitgegaan van de woonkernen zoals gedefinieerd bij verdeelmaatstaf 36 (meerkernigheid), met dien verstande dat een kernvierkant dat op het grondgebied van twee of meer gemeenten ligt als (behorend tot) een woonkern voor ieder van deze gemeenten wordt beschouwd.</p> <p>Voorafgaand aan de berekening wordt eerst het zwaartepunt van ieder van de betrokken woonkernen bepaald. Het zwaartepunt van iedere woonkern wordt afgeleid van op het peilmoment actieve verblijfsobjecten met de status "Verblijfsobject in gebruik (niet ingemeten)", "Verblijfsobject in gebruik" en "Verblijfsobject buiten gebruik" en de actieve standplaatsen en ligplaatsen met de status "Plaats aangewezen". Met het adres wordt het hoofdadres van een verblijfsobject, stand- of ligplaats aangeduid.</p> <p>Het zwaartepunt wordt vastgelegd als een X- en een Y- coördinaat (in eenheden van 500 meter). Deze coördinaten worden in de berekening gebruikt om de onderlinge afstanden van woonkernen te bepalen. De afstand van een woonkern tot zichzelf wordt op één kilometer gesteld, evenals afstanden tot andere woonkernen die kleiner zijn dan één kilometer.</p> <p>Vervolgens wordt het inwonertal binnen iedere woonkern van een gemeente bepaald. Inwoners van een gemeente die niet in een woonkern wonen, worden aan de woonkernen van een gemeente toegedeeld naar rato van hun inwonertal.</p> <p>Als eerste stap in de berekening wordt voor iedere woonkern in Nederland het aantal inwoners volgens een formule opgesplitst in aantallen potentiële lokale klanten van de woonkernen binnen een straal van 20 kilometer, met inbegrip van de woonkern zelf.</p> <p>Als tweede stap wordt per woonkern het aantal potentiële lokale klanten uit alle kernen opgeteld. Het lokaal klantenpotentieel van een gemeente wordt verkregen door het aantal potentiële lokale klanten van alle woonkernen binnen de gemeente te sommeren.</p>
Meer informatie	Meicirculaire 2006: paragraaf 5.2.

Verdeelmaatstaf Functie	klantenpotentieel lokaal
Vaststelling en publicatie	<p>Het CBS berekent een voorlopig en een definitief cijfer. Het voorlopige cijfer is gebaseerd op het voorkomen in de BAG per 1 september van het kalenderjaar voorafgaand aan de peildatum. Het definitieve cijfer is gebaseerd op het voorkomen in de BAG op de peildatum afgeleid van het BAG-extract van 8 februari van het kalenderjaar van de peildatum.</p> <p>Kaartjes per gemeente met daarop de afgebakende woonkernen zijn bij het CBS (Hoofddirectie SER, sector Leefomgeving, team Regio en Ruimte Den Haag, info@cbs.nl) op aanvraag verkrijgbaar. Verdere informatie in de Statline-databank van de CBS: www.cbs.nl/statline.</p>
Peildatum	1 januari uitkeringsjaar.
Herindelingen	Bij de berekening van het voorlopige cijfer houdt het CBS zo veel mogelijk rekening met gemeentelijke herindelingen die per 1 januari van het daaropvolgend jaar ingaan. Grenscorrecties van gemeenten zijn op dat tijdstip nog niet verwerkt.
Beschikbaarheid	<p>Voorlopig aantal jaar t: november jaar t-1. Definitief aantal jaar t: september jaar t.</p> <p>Afwijking van het definitieve aantal t.o.v. het voorlopige of vorige aantal kan ontstaan door verschillende oorzaken, die in combinatie kunnen voorkomen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bij de berekening van het voorlopige cijfer zijn de gemeentelijke bevolkingscijfers van een eerder jaar gebruikt. 2. Ten opzichte van het eerdere jaar hebben samenvoegingen van afzonderlijke kernen binnen gemeenten plaatsgevonden. 3. Een toe- of afnemend inwonertal van kernen zowel vóór als na toedeling van inwoners in het buitengebied. 4. Een uitbreiding of inkrimping van kernen. 5. De gemeente is betrokken bij een herindeling.
Formule	klantenpotentieel lokaal x gewicht
Uitkeringsfactor	is van toepassing.

Verdeelmaatstaf Functie	klantenpotentieel regionaal
Wet- en regelgeving	Fvw :art. 8, 1e lid, Tabel B onder b Bfv 2001 :art. 3, 2 ^e lid, bijlage 2, nr. 14 mr vms :art. 9
Definitie	Het aantal potentiële regionale klanten van een woonkern is het aantal klanten dat een woonkern van een gemeente aantrekt uit alle woonkernen binnen een straal van 60 kilometer rondom de eigen woonkern, met inbegrip van die woonkern zelf. Verondersteld wordt dat de regionale aantrekkingskracht van een kern toeneemt met het kwadraat van het aantal inwoners van die kern en afneemt met het kwadraat van de afstand tot die kern. De regionale aantrekkingskracht is nul op een afstand van meer dan 60 kilometer. Het totaal aantal potentiële regionale klanten in Nederland is gelijk aan het aantal inwoners.
Bron Berekening Vaststelling Beschikbaarheid Peildatum Publicatie Herindelingen	Zie verdeelmaatstaf 13.
Formule	klantenpotentieel regionaal x gewicht
Uitkeringsfactor	is van toepassing.

Verdeelmaatstaf Functie	Leerlingen VO
Wet en regelgeving	Fvw :art. 8, 1 ^e lid, Tabel B onder b Bfv 2001 :art. 3, 2 ^e lid, bijlage 2, nr. 15 mr vms :art 10
Definitie	Het gecorrigeerde aantal leerlingen dat op de peildatum voortgezet onderwijs volgt voor zover het onderwijs betreft als bedoeld in artikel 5, onder a t/m c van de Wvo (Wet op het voortgezet onderwijs). De correctie vindt plaats door het aantal leerlingen te vermenigvuldigen met 0,80.
Bron	De onderwijsinstellingen doen aan OCW/DUO opgave van de aantallen leerlingen naar de stand van 1 oktober van het schooljaar. De gemeenten dienen alert te zijn op de voorlopige leerlingenaantallen die OCW/DUO in oktober/november van dat jaar aan de schoolbesturen (op basis van hun eigen opgaven) verstrekt. Aandachtspunten hierbij zijn: fusies tussen onderwijsinstellingen, dislocaties en herindeling/grenscorrectie.
Methode	De leerlingen van het voortgezet onderwijs en het (voortgezet) speciaal onderwijs worden geteld per vestiging van de school en bij de gemeente waar de school gevestigd is. Onder vestigingen worden verstaan de hoofdvestiging en de door het ministerie van OCW erkende nevenvestigingen. De leerlingen van nevenvestigingen worden geteld bij de gemeenten waar de nevenvestiging staat, ook als de nevenvestiging in een andere gemeente staat dan de hoofdvestiging. Leerlingen die onderwijs volgen op een dislocatie worden beschouwd als leerlingen van de vestiging waartoe de dislocatie behoort, dit kan bij de hoofdvestiging zijn, óf bij een nevenvestiging met spreidingsnoodzaak. In de meicirculaire 2013 is gemeld dat met terugwerkende kracht vanaf 2011 ook de zogenaamde vavo (voortgezet algemeen volwassenenonderwijs) leerlingen meetellen. Vavo-leerlingen zijn leerlingen die staan ingeschreven aan een instelling voor voortgezet onderwijs, maar onderwijs volgen op een regionaal opleidingscentrum (ROC).
Vaststelling	De opgaven van de onderwijsinstellingen van de aantallen leerlingen per 1 oktober van het jaar t worden door OCW/DUO definitief vastgesteld in mei van het jaar t + 2. Voorafgaand aan de definitieve vaststelling vindt een accountantscontrole plaats op de opgave van de schoolbesturen en een controle van de onderwijsinspectie.
Peildatum	1 oktober jaar t-1.
Beschikbaarheid	OCW: voorlopig jaar t, mei uitkeringsjaar t. OCW: definitief jaar t, mei uitkeringsjaar t+1
Meer informatie	Meicirculaire 2013; paragraaf 2.2.1
Formule	VO x 0,80 x gewicht
Uitkeringsfactor	is van toepassing

Verdeelmaatstaf Functie	Leerlingen (V)SO
Wet- en regelgeving	Fvw :art. 8, 1 ^e lid, Tabel B onder b Bfv 2001 :art. 3, 2 ^e lid, bijlage 2, nr. 15a mr vms :art. 10
Definitie	<p>Het gecorrigeerde aantal leerlingen dat op de peildatum één van de volgende vormen van onderwijs volgt:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. a. onderwijs aan een “speciale school voor basisonderwijs” als gedefinieerd in artikel 1 van de Wet op het primair onderwijs; b. praktijkonderwijs als bedoeld in artikel 10f van de Wvo; 2. speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs, als bedoeld in artikel 2, 2^e lid van de Wet op de expertisecentra; <p>Correctie vindt plaats door het aantal leerlingen dat het onderwijs volgt, bedoeld onder 1 en 2, als volgt met de volgende factoren te vermenigvuldigen.</p> <p>Voor de leerlingen bedoeld onder 1: 1,98. Voor de leerlingen bedoeld onder 2: 3,46; met dien verstande dat indien is bepaald dat het onderwijs wordt gegeven aan groepen van 2, 3 of 6 leerlingen het aantal leerlingen daarenboven wordt vermenigvuldigd met respectievelijk 4,30, 2,86, of 1,43.</p>
Bron Methode Vaststelling Peildatum Beschikbaarheid Herindelingen	Zie verdeelmaatstaf 15.
Formule	$((SO/VSO \times 1,98) + (SO/VSO \text{ duur} + (SO/VSO \text{ duur} 2 \times 4,30) + (SO/VSO \text{ duur} 3 \times 2,86) + (SO/VSO \text{ duur} 6 \times 1,43)) \times 3,46) \times \text{gewicht}$ <p>* Met <i>duur</i> 2, 3 of 6 wordt de groepsgrootte aangeduid zoals uitgelegd bij Definitie.</p>
Uitkeringsfactor	is van toepassing

Verdeelmaatstaf Functie	extra groei leerlingen VO
Wet- en regelgeving	Fvw :art. 8, 1 ^e lid, Tabel B onder b Bfv 2001 :art. 3, 2 ^e lid, bijlage 2, nr. 15b
Definities	Voor deze maatstaf geldt het aantal ongewogen leerlingen voortgezet onderwijs (VO) genoemd bij verdeelmaatstaf 15. Het gaat hierbij om het verschil tussen het aantal leerlingen in het uitkeringsjaar en het aantal leerlingen 10 jaar eerder, voor zover dit verschil boven de gestelde drempel uitkomt. Bij de berekening wordt het aantal leerlingen van een uitkeringsjaar verminderd met 110% van het aantal leerlingen 10 jaar eerder.
Methode	De maatstaf wordt berekend door het aantal leerlingen voortgezet onderwijs van een bepaald jaar (t) te verminderen met 110% van het aantal leerlingen voortgezet onderwijs van 10 jaar eerder (t-10). Bij een negatieve uitkomst is de uitkering nul. De berekening is als volgt: bijv. 2014: aantal leerlingen VO 2014 min 110% van het aantal van 2004
Bron Peildatum Vaststelling Beschikbaarheid	Zie verdeelmaatstaf 15.
Formule	$(VO\ t - (VO\ t-10 \times 1,10)) \times \text{gewicht}$
Meer informatie	Meicirculaire 2013: paragraaf 2.2.1.
Uitkeringsfactor	is van toepassing.

Verdeelmaatstaf Functie	achterstandsleerlingen met drempel
Wet- en regelgeving	Fvw :art. 8, 1 ^e lid, Tabel B onder b Bfv 2001 :art. 3, 2 ^e lid, bijlage 2, nr 15c
Definitie	Het aantal leerlingen primair onderwijs met een gewicht van 1,2 verminderd met 10% van het totale aantal leerlingen primair onderwijs.
Bron	OCW/DUO
Methode	Het opleidingsniveau van de ouders bepaalt het gewicht dat de school toekent aan een achterstandsleerling. Bij een achterstandsleerling met het gewicht 1,2 is het opleidingsniveau van de ouders maximaal basisonderwijs of (v)so-zmlk (één of beide ouders). Zie voor meer informatie: http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/taalachterstand/vraag-en-antwoord/wat-is-de-gewichtenregeling-in-het-basisonderwijs.html .
Peildatum	1 oktober 2010.
Beschikbaarheid	In afwachting van een structurele oplossing zijn de aantallen voor deze maatstaf bevroren op de stand 1 oktober 2010.
Meer informatie	Decembercirculaire 2014: paragraaf 2.4.2 Meicirculaire 2015: paragraaf 2.4.2.
Formule	$[(\text{aantal leerl primair onderwijs met gewicht 1,2}) - (0.10 * \text{totaal leerl primair onderwijs})] \times \text{gewicht}$ Indien de uitkomst negatief is wordt het resultaat op nul gesteld.
Uitkeringsfactor	is van toepassing.

Verdeelmaatstaf Fysiek	oppervlakte land
Wet- en regelgeving	Fvw :art. 8, 1 ^e lid, Tabel B onder c Bfv 2001 :art. 3, 2 ^e lid, bijlage 2, , nr. 16
Definitie	De oppervlakte land wordt op basis van de meest recent gepubliceerde kaarten van de Basisregistratie Topografie (BRT) bepaald, volgens de omschrijving van de hoofdgroepen voor de aanduiding van land in de statistiek van het bodemgebruik van het CBS. De bovengenoemde hoofdgroepen zijn: bebouwd, semi-bebouwd, landbouw, bos en natuur, verkeer en recreatie.
Bron	De kaartbladen van het Kadaster (inclusief de gemeentegrenzen). De kaartbladen van het bodemgebruik van het CBS. De kaart met grenzen van gemeenten afgeleid van de Basisregistratie Kadaster.
Berekening	De oppervlakte land, binnenwater en buitenwater wordt berekend met behulp van een geografisch informatiesysteem waarbij de meest recent gepubliceerde kaartbladen van de BRT, kaartbladen van het bodemgebruik en gemeentegrenzen worden gecombineerd.
Vaststelling en peildatum	Het CBS berekent de oppervlakte land in onderlinge samenhang met de oppervlakte binnenwater, de oppervlakte buitenwater en de bodemfactoren. De oppervlakten worden als zodanig volgens de bovengenoemde statistiek van het bodemgebruik vastgesteld. In verband met de bij die samenhangende berekening gehanteerde verbijzondering naar woonkernen en buitengebied voor bodemfactoren wordt de oppervlakte land vastgesteld in het jaar volgend op het uitkeringsjaar.
Publicatie	Internetsite: www.cbs.nl/statline Kaartjes per gemeente met daarop afgebeeld het oppervlak land, binnen- en buitenwater met de betrokken oppervlakte cijfers en bodemfactoren zijn bij het CBS (Hoofddirectie SER, sector Leefomgeving, team Regio en Ruimte, info@cbs.nl) op aanvraag verkrijgbaar.
Beschikbaarheid	Voorlopig jaar t: november jaar t-1. Definitief jaar t: november jaar t.
Formule	oppervlakte land in hectaren x gewicht
Uitkeringsfactor	is van toepassing.

Verdeelmaatstaf Fysiek	oppervlakte land * bodemfactor gemeente												
Wet- en regelgeving	Fvw :art. 8, 1 ^e lid, Tabel B onder c Bfv 2001 :art. 3, bijlage 2, nr 18 mr vms :art. 19												
Definities	<p>Oppervlakte land: zie verdeelmaatstaf 16. Bodemfactoren worden berekend naar oppervlakte slechte grond.</p> <p>Oppervlakte slechte grond De oppervlakte slechte grond is de oppervlakte in hectare van een minimaal vijf meter dik aaneengesloten pakket holocene klei- en/of veenlagen dat zich binnen acht meter onder het maaiveld bevindt, voor zover de betrokken lagen zijn gelegen onder land en binnenwater volgens de omschrijvingen van de bodemstatistiek van het CBS (zie maatstaf 16 en maatstaf 19). Er is sprake van een aaneengesloten pakket:</p> <ul style="list-style-type: none"> - klei, wanneer de cumulatieve veendikte binnen de bovenste vijf meter slechte grond maximaal 50 cm bedraagt; - kleiveen, wanneer de cumulatieve veendikte binnen de bovenste vijf meter slechte grond tussen de 50 cm en de 400 cm bedraagt; - veen, wanneer de cumulatieve veendikte binnen de bovenste vijf meter slechte grond minimaal 400 cm bedraagt. <p>Bodemfactor van een gemeente (zie ook maatstaven 34 en 35) De bodemfactor van een gemeente is het gewogen gemiddelde aandeel van het binnenwater en de verschillende grondsoorten onder land in het totale oppervlak van land en binnenwater binnen de gemeente.</p> <p>Bodemfactor woonkernen (zie maatstaven 22 en 25) De bodemfactor woonkernen is het gewogen gemiddelde aandeel van het binnenwater en de verschillende grondsoorten onder land in het totale oppervlak van land en binnenwater binnen de woonkernen van de gemeente.</p> <p>Bodemfactor buitengebied (zie maatstaven 23 en 37) De bodemfactor buitengebied is het gewogen gemiddelde aandeel van het binnenwater en de verschillende grondsoorten onder land in het totale oppervlak van land en binnenwater binnen het buitengebied van de gemeente.</p> <p>Bij de weging worden de volgende wegingsfactoren gehanteerd:</p> <table border="1" style="margin-left: 20px;"> <thead> <tr> <th><u>Categorie</u></th> <th><u>Wegingsfactor</u></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Land: goede grond</td> <td>1,00</td> </tr> <tr> <td>Land: klei</td> <td>1,30</td> </tr> <tr> <td>Land: kleiveen</td> <td>1,45</td> </tr> <tr> <td>Land: veen</td> <td>2,10</td> </tr> <tr> <td>Binnenwater</td> <td>1,00</td> </tr> </tbody> </table>	<u>Categorie</u>	<u>Wegingsfactor</u>	Land: goede grond	1,00	Land: klei	1,30	Land: kleiveen	1,45	Land: veen	2,10	Binnenwater	1,00
<u>Categorie</u>	<u>Wegingsfactor</u>												
Land: goede grond	1,00												
Land: klei	1,30												
Land: kleiveen	1,45												
Land: veen	2,10												
Binnenwater	1,00												
Bron	Oppervlakte land: zie verdeelmaatstaf 16. Oppervlakte binnenwater: zie verdeelmaatstaf 19. Oppervlakte slechte grond: Basiskaart 'goede' en 'slechte' grond in Nederland in het kader van de Maatstaf Bodemgesteldheid van het Nederlands Instituut voor Toegepaste Geowetenschappen TNO (NITG/TNO)												
Berekening	De oppervlaktes goede grond, klei, kleiveen, veen en binnenwater van een gemeente, respectievelijk van haar woonkernen en buitengebied, worden												

Verdeelmaatstaf Fysiek	oppervlakte land * bodemfactor gemeente
	berekend met behulp van een geografisch informatiesysteem waarbij de objectklasse Waterdeel van de Basisregistratie Topografie, kaartbladen van het bodemgebruik, basiskaart 'goede' en 'slechte' grond, tellingen van verblijfsobjecten, stand- en ligplaatsen uit de BAG per rastervierkant en gemeentegrenzen worden gecombineerd. De bodemfactoren van de desbetreffende eenheden (gemeente, woonkernen, buitengebied) worden berekend door de oppervlakten goede grond, klei, kleiveen, veen en binnenwater te wegen met de betrokken wegingsfactoren, deze dan te sommeren en vervolgens te delen op de som van de oppervlakten land en binnenwater.
Meer informatie	meicirculaire 2006: paragraaf 5.1
Vaststelling en peildatum Beschikbaarheid Publicatie	Zie verdeelmaatstaf 16.
Formule	oppervlakte land in hectaren x bodemfactor gemeente x gewicht
Uitkeringsfactor	is van toepassing.

Verdeelmaatstaf Fysiek	oppervlaktebinnenwater
Wet- en regelgeving	Fvw :art. 8, 1 ^e lid, Tabel B onder c Bfv 2001 :art. 3, 2 ^e lid, bijlage 2, nr. 19 mr vms :art. 12 t/m 17
Definitie	<p>De oppervlakte binnenwater wordt op basis van de meest recente gepubliceerde kaarten van de Basisregistratie Topografie (schaal 1: 10.000) bepaald. Daarbij geldt de omschrijving van de hoofdgroep binnenwater in de statistiek van het bodemgebruik van het CBS. Het IJsselmeer is hierbij uitgezonderd.</p> <p>Tot het binnenwater behoren tevens die delen van de Waddenzee, de Eems, de Dollard, de Noordzee de Ooster- en de Westerschelde en het IJsselmeer die liggen tussen havenhoofden en strekdammen.</p> <p>Bij vrij in zee uitmondende rivieren zonder strekdammen of havenhoofden wordt de grens tussen binnen- en buitenwater gevormd door een denkbeeldige lijn ter hoogte van de hoogwaterlijn langs de kust.</p> <p>Het water in natuurlijke inhammen wordt als buitenwater beschouwd, ongeacht of dat water al dan niet een economische functie vervult voor het achterland; Ook het water van kreken in kwelders en schorregebieden wordt tot buitenwater gerekend, ongeacht de breedte van dat water. Ten slotte wordt ook de natuurlijke inham de Slufter als buitenwater beschouwd.</p>
Bron Berekening Vaststelling en peildatum Publicatie Beschikbaarheid	Zie verdeelmaatstaf 16.
Formule	oppervlakte binnenwater in hectaren x het gewicht
Uitkeringsfactor	is van toepassing.

Verdeelmaatstaf Fysiek	oppervlaktebuitenwater
Wet- en regelgeving	Fvw :art. 8, 1 ^e lid, Tabel B onder c Bfv 2001 :art. 3, 2 ^e lid, bijlage 2, nr. 20 mr vms :art. 12 t/m 17
Definitie	<p>De oppervlakte buitenwater wordt in hectaren gemeten op basis van de meest recent gepubliceerde kaarten van de Basisregistratie Topografie. Daarbij geldt de omschrijving van de hoofdgroep buitenwater in de statistiek van het bodemgebruik van het CBS. Het aantal hectare bedraagt maximaal 10.000.</p> <p>Bij vrij in zee uitmondende rivieren zonder strekdammen of havenhoofden wordt de grens tussen binnen- en buitenwater gevormd door een denkbeeldige lijn ter hoogte van de hoogwaterlijn langs de kust.</p> <p>Het water in natuurlijke inhammen, kreken in kwelders en schorregebieden wordt als buitenwater aangemerkt. Het IJsselmeer wordt eveneens als buitenwater aangemerkt.</p> <p>Verder wordt niet tot het buitenwater gerekend die delen van de Waddenzee, de Eems, de Dollard, de Noordzee, de Ooster- en de Westerschelde en het IJsselmeer die liggen tussen havenhoofden en strekdammen. Deze oppervlakten worden tot binnenwater gerekend.</p>
Bron Berekening Vaststelling en peildatum Publicatie Beschikbaarheid	Zie verdeelmaatstaf 16.
Formule	oppervlakte buitenwater in hectaren (met een maximum van 10.000 ha) x gewicht
Uitkeringsfactor	is van toepassing.

Verdeelmaatstaf Fysiek	oppervlaktebebouwing
Wet- en regelgeving	Fvw :art. 8, 1 ^e lid, Tabel B onder d Bfv 2001 :art. 3, bijlage 2, nr. 21 mr vms :art. 20
Definitie	De oppervlakte bebouwing binnen de gemeente is de som van de oppervlakte bebouwing in hectaren afgeleid van de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG). De bebouwing betreft de oppervlakken van de panden met uitzondering van panden die aan te merken zijn als kas, warehouse of tank.
Bron	De Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG). De BAG bevat alle pandcontouren. De Basisregistratie Topografie (BRT). De BRT bevat alle contouren van kas/warehouse en tank. De kaart met grenzen van gemeenten afgeleid van de Basisregistratie Kadaster.
Berekening	De uit de BAG afgeleide bebouwing betreft de op de peildatum als actief ingevoerde pandcontouren met de status "Pand in gebruik (niet ingemeten)", "Pand in gebruik", "Pand buiten gebruik" of "Sloopvergunning verleend". Uitgesloten worden panden die overwegend als kas/warehouse of tank worden aangemerkt. Uitsluiting volgt uit een combinatie van het pand met de elementen kas/warehouse en tank van de meest recent gepubliceerde BRT. De oppervlakte bebouwing binnen de grenzen van een gemeente (respectievelijk van haar woonkernen en buitengebied) wordt berekend met behulp van een geografisch informatiesysteem. Hierbij wordt de gecorrigeerde bebouwing volgens de BAG per rastervierkant gecombineerd met het aantal verblijfsobjecten, stand- en ligplaatsen van de BAG. Rastervierkanten zijn vierkanten van 500 bij 500 meter, zoals deze worden gebruikt door het CBS. Een vierkant met in totaal 25 of meer verblijfsobjecten, stand- en ligplaatsen wordt als woonkern of onderdeel van een woonkern aangemerkt. Een vierkant met 24 of minder van dergelijke verblijfplaatsen wordt als buitengebied aangemerkt.
Meer informatie	Meicirculaire 2006: paragraaf 5.7.
Vaststelling en Publicatie	Het CBS berekent een voorlopig en een definitief cijfer. Het voorlopige cijfer is gebaseerd op het voorkomen in de BAG per 1 september van het kalenderjaar voorafgaand aan de peildatum. Het definitieve cijfer is gebaseerd op het voorkomen in de BAG op de peildatum afgeleid van het BAG-extract van 8 februari van het kalenderjaar van de peildatum.
Peildatum	1 januari uitkeringsjaar.
Beschikbaarheid	Voorlopig cijfer jaar t: november jaar t-1. Definitief cijfer jaar t: september jaar t.
Formule	oppervlakte bebouwing in hectaren x gewicht
Uitkeringsfactor	is van toepassing.

Verdeelmaatstaf Fysiek	oppervlakte bebouwing woonkernen * bodemfactor woonkernen
Wet- en regelgeving	Fvw :art. 8, 1 ^e lid, Tabel B onder c en d Bfv 2001 :art. 3, 2 ^e lid, bijlage 2, nr. 22 mr vms :art. 19 en 20
Definities	De oppervlakte bebouwing in hectaren binnen de woonkernen. Oppervlakte bebouwing: zie verdeelmaatstaf 21. Woonkernen: zie verdeelmaatstaven 21 en 36. Bodemfactor woonkernen: zie verdeelmaatstaf 18.
Bron Peildatum Vaststelling Beschikbaarheid	Zie verdeelmaatstaven 18 en 21.
Formule	oppervlakte bebouwing woonkern in hectaren x bodemfactor woonkern x gewicht
Uitkeringsfactor	is van toepassing.

Verdeelmaatstaf Fysiek	oppervlakte bebouwing woonkernen
Wet- en regelgeving	Fvw :art. 8, 1 ^e lid, Tabel B onder c en d Bfv 2001 :art. 3, 2 ^e lid, bijlage 2
Definities	De oppervlakte bebouwing in hectaren binnen de woonkernen. Oppervlakte bebouwing: zie verdeelmaatstaf 21. Woonkernen: zie verdeelmaatstaven 21 en 36.
Bron Peildatum Vaststelling Beschikbaarheid	Zie verdeelmaatstaf 21.
Formule	oppervlakte bebouwing woonkern in hectaren x gewicht
Uitkeringsfactor	is van toepassing.

Verdeelmaatstaf Fysiek	oppervlakte bebouwing buitengebied * bodemfactor buitengebied
Wet- en regelgeving	Fvw :art. 8, 1 ^e lid, Tabel B onder c en d Bfv 2001 :art. 3, 2 ^e lid, bijlage 2, nr. 23 mr vms :art. 19 en 20
Definities	De oppervlakte bebouwing in hectaren van het buitengebied (gebied dat niet tot de woonkernen behoort). Oppervlakte bebouwing: zie verdeelmaatstaf 21. Buitengebied: zie verdeelmaatstaven 21 en 36. Bodemfactor buitengebied: zie verdeelmaatstaf 18.
Bron Peildatum Vaststelling Beschikbaarheid	Zie verdeelmaatstaven 18 en 21.
Formule	oppervlakte bebouwing buitengebied in hectaren x bodemfactor buitengebied x gewicht
Uitkeringsfactor	is van toepassing.

Verdeelmaatstaf Fysiek	oppervlakte bebouwing buitengebied
Wet- en regelgeving	Fvw :art. 8, 1 ^e lid, Tabel B onder c en d Bfv 2001 :art. 3, 2 ^e lid, bijlage 2
Definities	De oppervlakte bebouwing in hectaren van het buitengebied (gebied dat niet tot de woonkernen behoort). Oppervlakte bebouwing: zie verdeelmaatstaf 21. Buitengebied: zie verdeelmaatstaven 21 en 36.
Bron Peildatum Vaststelling Beschikbaarheid	Zie verdeelmaatstaf 21.
Formule	oppervlakte bebouwing buitengebied in hectaren x gewicht
Uitkeringsfactor	is van toepassing.

Verdeelmaatstaf Fysiek	woonruimten
Wet- en regelgeving	Fvw :art. 8, 1e lid, Tabel B onder d Bfv 2001 :art. 3, 2 ^e lid, bijlage 2, nr. 24
Definitie	De maatstaf woonruimten omvat: <ol style="list-style-type: none"> 1. het aantal verblijfsobjecten met woonfunctie in een gemeente volgens de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG); 2. het aantal verblijfsobjecten met logiesfunctie in een gemeente volgens de BAG; 3. voor gemeenten waar het aantal personen in zorginstellingen per 1000 inwoners uitgaat boven het landelijk gemiddelde per 1000 inwoners de uitkomst van de berekening: (aantal personen zorginstellingen per 1000 inwoners - landelijk gemiddelde aantal personen zorginstellingen per 1000 inwoners)* aantal inwoners/1000; 4. 25% van het aantal uitwonende studenten in een gemeente. <p>Het getal genoemd onder 4 geldt in het uitkeringsjaar 2016 voor een groep van 27 gemeenten (zie bijlage 2.4.1. van de septembercirculaire 2015) en vanaf uitkeringsjaar 2017 voor alle gemeenten.</p>
Bron	De gegevens zijn afkomstig van het CBS waarbij gebruik wordt gemaakt van onderstaande bronnen. Voor de onder 1 en 2 genoemde aantallen: de BAG. Voor het onder 3 genoemde aantal: de BRP. Voor het onder 4 genoemde aantal: de inschrijvingen in het hoger onderwijs (bestaande uit HBO en WO) van DUO in combinatie met de BRP.
Methode	Voor de onder 1 en 2 genoemde aantallen: het CBS stelt het aantal woonruimten vast conform de systematiek van de BAG. Voor de door het CBS gehanteerde definities en de wijze van vaststelling, zie www.cbs.nl/vastgoed . Voor het onder 3 genoemde aantal: uit de institutionele bevolking worden de bewoners van zorginstellingen geselecteerd. Voor de uitsplitsing van de institutionele bevolking naar bewoners van zorginstellingen en overige institutionele instellingen worden bronbestanden van het CBS gebruikt die ten grondslag liggen aan de volgende StatLine-tabel: http://statline.cbs.nl/Statweb/publication/?VW=T&DM=SLNL&PA=71488NED&D1=11&D2=0&D3=0&D4=0,17-56&D5=I&HD=150206-1009&HDR=G4,G1,G2&STB=G3,T Met die bronbestanden worden de institutionele huishoudens opgesplitst in instellingen voor (AWBZ) verpleging en verzorging, overige zorginstellingen (gehandicaptenzorg, jeugdzorg, volwassenenzorg en -opvang) en overige institutionele huishoudens (instellingen waarvan de bewoners wel verzorgd worden maar niet ziek zijn: opleidingsinstellingen, kazernes, gevangenissen, asielzoekerscentra). Voor het onder 4 genoemde aantal: zie bij 'Bron'.
Publicatie	Internetsite: www.cbs.nl/statline .
Meer informatie	Meicirculaire 2008: paragraaf 4.4 Junicirculaire 2012: paragraaf 4.11 Meicirculaire 2013: paragraaf 4.2.10 Meicirculaire 2014: bijlage 2.1.3 Septembercirculaire 2015: paragraaf 2.4.2
Peildatum	1 januari van het uitkeringsjaar.

Beschikbaarheid	<p>Voor de onder 1 en 2 genoemde aantallen: Voorlopig: februari jaar t. Definitief: mei jaar t.</p> <p>Voor het onder 3 genoemde aantal: Voorlopig: juli jaar t Definitief: medio 2017</p> <p>Voor het onder 4 genoemde aantal: Definitief: juli jaar t</p>
Formule	<p>$(\text{woonfunctie} + \text{logiesfunctie} + ((\text{aantal personen zorginstellingen per 1000 inw} - \text{landelijk gemiddelde aantal personen zorginstellingen per 1000 inwoners}) * (\text{aantal inwoners}/1000)) + 0,25 * \text{uitwonende studenten}) \times \text{gewicht}$</p> <p>Bij het berekende aantal personen in zorginstellingen wordt een eventuele negatieve uitkomst op nul gesteld.</p>
Uitkeringsfactor	is van toepassing.

Verdeelmaatstaf Fysiek	woonruimten * bodemfactor woonkernen
Wet- en regelgeving	Fvw: art. 8, 1e lid, Tabel B onder c en d Bfv 2001: art. 3, bijlage 2, nr. 25 mr vms :art. 19
Definities	Zie verdeelmaatstaven 18 en 24.
Bron Peildatum Beschikbaarheid Vaststelling Publicatie	Zie verdeelmaatstaven 16 en 24.
Formule	aantal woonruimten volgens maatstaf 24 x bodemfactor woonkern x gewicht
Meer informatie	Septembercirculaire 2015: paragraaf 2.4.2
Uitkeringsfactor	is van toepassing.

Verdeelmaatstaf Fysiek	historische kern
Wet- en regelgeving	Fvw :art. 8, 1e lid, Tabel B onder c Bfv 2001 :art. 3, 2 ^e lid, bijlage 2, nr. 27 mr vms :art 21, bijlage 1
Definitie	<p>De definitie voor de historische kernen is opgenomen in de nota van toelichting bij het Besluit voorlopige verfijning algemene uitkering historische stadskernen Stb. 1973, nr. 592 en is sindsdien niet gewijzigd:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. de gemeente moet een kern op haar grondgebied hebben, die in de periode van omstreeks 1600 tot omstreeks 1850 als stad werd aangemerkt; 2. het omstreeks 1830 door aaneengesloten bebouwing gekenmerkte gedeelte van de kern moet qua structuur thans nog tot een voldoende oppervlakte ongewijzigd aanwezig zijn. De ongewijzigde oppervlakte van de kern moet tenminste 5 ha zijn om voor de maatstaf in aanmerking te kunnen komen. <p>De kern moet op tenminste twee van een negental historische kaarten, die voor het gestelde doel betrouwbaar worden geacht, als stad zijn vermeld.</p> <p>Voor de betrokken gemeenten is de oppervlakte van de historische kernen vastgesteld volgens bijlage 1 van de Regeling meet- en rekenregels verdeelmaatstaven provinciefonds en gemeentefonds; de oppervlakten wijzigen</p>
Bron	De kaarten die in de Nota van toelichting bij Stb. 1973,592 zijn opgenomen dan wel kaarten van een vergelijkbare kwaliteit en de kadastrale minuutplans van omstreeks 1830.
Vaststelling en peildatum	Op grond van paragraaf 2.6 van het Besluit verfijning algemene uitkering (BVA) 1984 zijn de vastgestelde oppervlakten overgenomen. In Bijlage 1 bij artikel 21 van de Regeling meet- en rekenregels verdeelmaatstaven provincie- en gemeentefonds zijn de oppervlakten definitief vastgesteld.
Herindelingen	De oppervlakte van de historische kern wordt toegerekend aan de gemeente waarbinnen de kern na de herindeling komt te liggen.
Formule	<p>Er kunnen meerdere historische kernen per gemeente voorkomen. Het oppervlak hiervan wordt per kern afzonderlijk gemeten. Het gewicht is afhankelijk van de omvang van de kern. Voor het gewicht wordt onderscheid gemaakt tussen:</p> <ol style="list-style-type: none"> a. kernen waarvan het grondoppervlak kleiner is dan of gelijk aan 40 ha; b. kernen waarvan het grondoppervlak groter is dan 40 ha, maar kleiner dan 65 ha; c. kernen waarvan het grondoppervlak groter is dan of gelijk aan 65 ha. $\{(kern I \leq 40 \text{ ha} + kern II \leq 40 \text{ ha} + kern III \leq 40 \text{ ha}) \times \text{gewicht groep 1}\} +$ $\{(kern I > 40 \text{ ha of } < 65 \text{ ha} + kern II > 40 \text{ ha of } < 65 \text{ ha} + kern III > 40 \text{ ha of } < 65 \text{ ha}) \times \text{gewicht groep 2}\} +$ $\{(kern I \geq 65 \text{ ha} + kern II \geq 65 \text{ ha} + kern III \geq 65 \text{ ha}) \times \text{gewicht groep 3}\}$
Uitkeringsfactor	is van toepassing.

Verdeelmaatstaf Fysiek	historische waterweg
Wet- en regelgeving	Fvw :art. 8, 1e lid, Tabel B onder c Bfv 2001 :art. 3, 2 ^e lid, bijlage 2, nr. 28 mr vms :art. 21, bijlage 1
Definities	<p>Voor de maatstaf historisch water komen alleen in aanmerking de kadelengete van de waterwegen in de historische kern en de kadelengete van de waterwegen rondom de historische kern. Alleen die waterwegen worden meegeteld waarvan het verloop qua structuur nagenoeg ongewijzigd is gebleven in vergelijking met de situatie op het kadastrale minuutplan van omstreeks 1830.</p> <p>Zie verder de definitie bij maatstaf 27 (historische kern) en de nota van toelichting bij Stb.1984,179. In tegenstelling tot maatstaf 27 kan een gemeente wel voor de maatstaf historisch water in aanmerking komen als de historische kern < 5 ha is.</p> <p>Het historisch water wordt bepaald als de in gehele meters uitgedrukte en naar boven op een vijftigvoud afgeronde som van de kadelengeten van de waterwegen in de historische kern en de lengte van de waterwegen rondom de historische kern.</p> <p>Voor de betrokken gemeenten is de lengte van het historisch water vastgesteld volgens bijlage 1 van de Regeling meet- en rekenregels verdeelmaatstaven provinciefonds en gemeentefonds; de lengten wijzigen niet meer.</p>
Bron	Zie maatstaf 27 (historische kern).
Vaststelling en peildatum	Op grond van paragraaf 2.6 van het Besluit verfijning algemene uitkering (BVA) 1984 zijn de vastgestelde lengten overgenomen. In Bijlage 1 van artikel 21 van de Regeling meet- en rekenregels verdeelmaatstaven provincie- en gemeentefonds zijn de lengten definitief vastgesteld.
Herindelingen	Het historisch water wordt toegerekend aan de gemeente waarbinnen de kern na een wijziging van de gemeentelijke indeling ligt.
Formule	Er kunnen meerdere historische kernen per gemeente voorkomen. lengte historisch water x gewicht
Uitkeringsfactor	is van toepassing.

Verdeelmaatstaf Fysiek	bewoonde oorden 1930
Wet- en regelgeving	Fvw :art. 8, 1e lid, Tabel B onder d Bfv 2001 :art. 3, 2 ^e lid, bijlage 2, nr. 29 mr vms :art. 22, bijlage 2
Definitie	De maatstaf omvat het historisch aantal woningen, zoals vastgesteld bij de Volkstelling van 31-12-1930 in gesloten nederzettingen (bewoonde oorden) van 500 woningen of meer. Valt een bewoond oord uiteen in als zodanig geregistreerde gedeelten dan zijn deze gedeelten gesommeerd voor de bepaling van de omvang van het oord. Binnen deze oorden of hun gedeelten zijn als historische woningen aangemerkt alle woningen, ook de leegstaande woningen en de woningen welke deel uitmaken van gestichten, kazernes en andere bijzondere complexen. Voor de betrokken gemeenten is het aantal bewoonde oorden en het aantal woningen in die oorden vastgesteld volgens bijlage 2 van de Regeling meet- en rekenregels verdeelmaatstaven provinciefonds en gemeentefonds; de aantallen wijzigen niet meer.
Bron	"Volkstelling 31 December 1930, Deel I, Plaatselijke indeling, bewoonde en onbewoonde woningen, bewoonde schepen en wagens, oppervlakte en bevolkingsdichtheid, lijst van gemeenten, dorpen, gehuchten, enz." Uitgegeven in de Serie Statistiek van Nederland door de Rijksuitgeverijdienst van de Nederlandsche Staatscourant, 's-Gravenhage 1932.
Vaststelling bij ongewijzigd grensverloop sinds 1930 (Peildatum)	Lag een bewoond oord in 1930 op het grondgebied van één of meerdere gemeenten en is het grensverloop sinds 1930 ter plekke van het bewoonde oord niet gewijzigd, dan is de verdeling van de Volkstelling aangehouden. Het historisch aantal woningen is dan toegewezen aan de betreffende gemeenten of hun rechtsopvolgers.
Vaststelling bij gewijzigd grensverloop sinds 1930	Als een bewoond oord in 1930 op het grondgebied van één of meerdere gemeenten lag en er is een wijziging opgetreden in het grensverloop binnen het gebied van dat bewoonde oord, dan is de ligging van het bewoonde oord binnen de nieuwe grenzen bepalend voor de toewijzing van het historisch aantal woningen: - ligt het bewoonde oord na de wijziging van de gemeentelijke indeling binnen het grondgebied van één gemeente dan is het historisch aantal woningen ook aan die gemeentetoegerekend; - ligt het bewoonde oord na de wijziging van de gemeentelijke indeling binnen het grondgebied van meer dan één gemeente en is het historisch aantal overgaande woningen niet bekend of niet te schatten op grond van de situatie in 1930, dan is het historisch aantal woningen in het bewoonde oord naar rato van het aantal overgaande inwoners aan de betreffende gemeenten toegerekend.
Herindelingen	Het historisch aantal woningen in het bewoonde oord wordt toegerekend aan de gemeente(n) waarin het bewoonde oord na een wijziging van de gemeentelijke indeling geheel of gedeeltelijk is gelegen. Zie verder onder vaststelling.
Formule	(de som van het historisch aantal woningen in de bewoonde oorden I t/m) x gewicht Toelichting op de specificatie: de naam van het bewoonde oord staat onder volgnummer I etc. vermeld op de specificatie bij "indirect gebruikte basisgegevens".
Uitkeringsfactor	is van toepassing.

Verdeelmaatstaf Fysiek	bewoonde oorden met historische kernen
Wet- en regelgeving	Fvw :art. 8, 1e lid, Tabel B onder d Bfv 2001 :art. 3, 2 ^e lid, bijlage 2, nr. 30 mr vms :art. 21 en 22
Definities	<p>De verdeelmaatstaf historische woningen in bewoonde oorden omvat het historisch aantal woningen in een in de gemeente gelegen bewoond oord (of delen daarvan) met een minimum van 500 woningen in 1930 (zie verdeelmaatstaf 29), mits dat bewoonde oord een historische kern heeft met een grondoppervlak van tenminste 5 hectaren (zie verdeelmaatstaf 27) en die historische kern gelegen is op het grondgebied van die gemeente.</p> <p>De vaststelling van het historisch aantal woningen vallend onder deze verdeelmaatstaf, geschiedt op het niveau van de bewoonde oorden of gedeelten daarvan. Nadat is bepaald of een bewoond oord een historische kern heeft, wordt vastgesteld wat het historisch aantal woningen is van dit bewoonde oord. Het aantal eenheden per gemeente volgt uit de sommatie van deze aantallen over de bewoonde oorden of de gedeelten daarvan die liggen op het grondgebied van de gemeente.</p> <p>Voor de betrokken gemeenten is het aantal historische woningen in de oorden vastgesteld volgens bijlage 2 van de Regeling meet- en rekenregels verdeelmaatstaven provinciefonds en gemeentefonds; de aantallen wijzigen niet meer.</p>
Bron	Zie verdeelmaatstaf 27 en 29.
Vaststelling bij ongewijzigd grensverloop sinds 1930 (Peildatum)	Zie verdeelmaatstaf 29. Het historisch aantal woningen in (dat deel van) het bewoonde oord waarin de historische kern lag zijn toegewezen aan de gemeente die in de publicatie is genoemd of haar rechtsopvolger.
Vaststelling bij gewijzigd grensverloop sinds 1930	<p>Als een bewoond oord met een historische kern op het grondgebied van één of meerdere gemeenten lag en er is een wijziging opgetreden in het grensverloop binnen het gebied van dat bewoonde oord, dan is de ligging van de historische kern binnen de nieuwe gemeentegrenzen bepalend voor de toerekening van het historisch aantal woningen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ligt het bewoonde oord na de wijziging van de gemeentelijke indeling binnen het grondgebied van één gemeente dan is het historisch aantal woningen van dat bewoonde oord ook aan die gemeente toegerekend; - ligt het bewoonde oord na de wijziging van de gemeentelijke indeling binnen het grondgebied van meer dan één gemeente en is het historisch aantal overgaande woningen niet bekend, dan is het historisch aantal woningen in het bewoonde oord naar rato van het aantal overgaande inwoners aan die gemeenten toegerekend. Het historisch aantal woningen in (dat deel van) het bewoonde oord waarin de historische kern ligt wordt toegerekend aan de gemeente waarin de historische kern ligt.
Herindelingen	Het historisch aantal woningen in (een deel van) een bewoond oord met een historische kern worden na een wijziging van de gemeentelijke indeling toegerekend aan de gemeente waarin de historische kern is gelegen. Zie verder onder vaststelling.
Formule	<p>[de som van het historisch aantal woningen in de bewoonde oorden van de gemeente waarin in het bewoonde oord een historische kern is gelegen met een grondoppervlak van tenminste 5 hectaren (volnummers I t/m ...)] x gewicht.</p> <p>Toelichting op de specificatie: de naam van het bewoonde oord, de historische kern of het bewoonde oord met een historische kern met een grondoppervlak van tenminste 5 hectaren staat onder volnummer I etc. vermeld op de specificatie bij "indirect gebruikte basisgegevens".</p>
Uitkeringsfactor	is van toepassing.

Verdeelmaatstaf Fysiek	Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing (ISV)
Wet- en regelgeving	Fvw :art. 8, 1e lid, Tabel B onder d Bfv 2001 :art. 3, 2 ^e lid, bijlage 2, nr. 31 mr vms :art. 23
Definitie/bron	Het Stadsvernieuwingsfonds is per 1 januari 2000 opgegaan in het Investeringsfonds Stedelijke Vernieuwing (ISV). Met ingang van het uitkeringsjaar 2003 is de verdeelmaatstaf stadsvernieuwing afgeschaft. Van de middelen die betrokken waren bij deze maatstaf wordt op grond van de uitgangspunten van het ISV bijna 30% verdeeld via de maatstaf ISV. 15% wordt toegewezen aan de grote steden. De resterende 55% wordt toegevoegd aan de overige maatstaven van het cluster VHROSV. In paragraaf 7.3 van de Meicirculaire van 2002 wordt deze herverdeling uitvoerig uitgelegd. De maatstaf ISV bestaat uit twee onderdelen: a. Stadsvernieuwing; b. Herstructurering. Bij beide onderdelen wordt de verdeling aangehouden zoals die geldt voor het ISV.
Informatie over de berekening van de sleutels ISV	ISV tijdvak 1: In tabel 7.4 van de meicirculaire 2002 zijn de sleutels ISV (a) en (b), zoals die vanaf 2003 gelden, opgenomen. De ophogingen van de bedragen per eenheid en van de vaste bedragen van de vier grote steden zijn tevens in de tabel opgenomen. ISV tijdvak 2: Met ingang van het uitkeringsjaar 2006 zijn de verdeelsleutels gewijzigd. Met het oog op het investeringstijdvak 2005 t/m 2009 (ISV2) heeft het ministerie van VROM deze verdeelsleutels gewijzigd. Zie hierover paragraaf 5.2 van de meicirculaire van 2005. ISV tijdvak 3: Met ingang van het uitkeringsjaar 2010 zijn de verdeelsleutels wederom gewijzigd. Zie hierover paragraaf 6.9 van de septembercirculaire 2009.
Toelichting op de specificatie	Op de bijlage bij de specificatie zijn de sleutels ISV (a) en (b) opgenomen als getallen (berekenningsfactoren) met negen decimalen. Bij 'aantal berekende eenheden' worden de berekeningsfactoren getoond met vijf decimalen. Aan het eind van het specificatieoverzicht staat (eventueel) het correctiebedrag VHROSV vermeld.
Herindelingen	De stadsvernieuwings sleutel of sleutels ISV (a) en (b) en correctiebedrag worden gecorrigeerd naar rato van het aantal overgaande woonruimten.
Formule	(sleutel ISV (a) x gewicht) + (sleutel ISV (b) x gewicht) +/- correctiebedrag VHROSV
Uitkeringsfactor	Bij ISV (a) en ISV (b): wel van toepassing.

Verdeelmaatstaf Fysiek	omgevingsadressendichtheid
Wet- en regelgeving	Fvw :art. 8, 1e lid, Tabel B onder d Bfv 2001 :art. 3, 2 ^e lid, bijlage 2, nr. 32
Definitie	De omgevingsadressendichtheid (oad) is het gemiddelde aantal hoofdadressen per km ² dat een hoofdadres binnen zijn omgeving heeft. Als omgeving van een adres wordt een cirkel aangehouden met een straal van 1 km rondom dat adres. Het resultaat wordt vermenigvuldigd met het aantal woonruimten en gedeeld door duizend.
Bron	Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG)
Berekening oad	De berekening is gebaseerd op rastervierkanten van 500 bij 500 meter volgens de Rijksdriehoeksmeting. De coördinaten van verblijfsobjecten en zwaartepunten van stand- en ligplaatsen worden toegedeeld aan vierkanten van 500 bij 500 meter. Geldige verblijfplaatsen zijn de op het peilmoment actieve verblijfsobjecten met de status "Verblijfsobject in gebruik (niet ingemeten)", "Verblijfsobject in gebruik" en "Verblijfsobject buiten gebruik" en de actieve standplaatsen en ligplaatsen met de status "Plaats aangewezen". Het hoofdadres van een dergelijke verblijfplaats wordt als adres aangeduid. De omgeving van een adres wordt gedefinieerd als het eigen vierkant (het vierkant waarin het adres ligt), tezamen met elk van de 12 vierkanten waarvan het middelpunt binnen een straal van 1 km van het middelpunt van het eigen vierkant ligt. De oad wordt berekend als het totaal aantal adressen in de genoemde 13 vierkanten, gedeeld door de totale oppervlakte van deze vierkanten (3,25 km ²). Alle adressen binnen een vierkant krijgen volgens deze berekening dezelfde oad. De oad van een gemeente wordt vervolgens bepaald als het gewogen gemiddelde van de omgevingsadressendichtheden van de vierkanten waarin minimaal één adres van de gemeente ligt. Gewogen wordt met het aantal adressen van het vierkant. Vierkanten met adressen in meerdere gemeenten tellen bij iedere gemeente mee; het gewicht is gelijk aan het aantal adressen in de desbetreffende gemeente.
Vaststelling	Het CBS berekent een voorlopig en een definitief cijfer. Het voorlopige cijfer is gebaseerd op de stand in de BAG per 1 september van het kalenderjaar voorafgaand aan de peildatum. Het definitieve cijfer is gebaseerd op de stand in de BAG op de peildatum afgeleid van het BAG-extract van 8 februari van het kalenderjaar van de peildatum.
Meer informatie	Meicirculaire 2006: paragraaf 5.2 Meicirculaire 2014: bijlage 2.1.3 Septembercirculaire 2015: paragraaf 2.4.2
Publicatie	Internetsite: www.cbs.nl/statline .
Peildatum	1 januari uitkeringsjaar.
Herindelingen	Bij de berekening van het voorlopige cijfer houdt het CBS zo veel mogelijk rekening met gemeentelijke herindelingen die per 1 januari van het daarop volgend jaar ingaan. Grenscorrecties van gemeenten zijn op dat tijdstip nog niet verwerkt.
Beschikbaarheid	Voorlopig cijfer jaar t: november jaar t-1. Definitief cijfer jaar t: september jaar t.
Formule	[oad x aantal woonruimten volgens maatstaf 24 : 1000] x gewicht
Uitkeringsfactor	is van toepassing.

Verdeelmaatstaf Fysiek	omgevingsadressendichtheid met drempel
Wet- en regelgeving	Fvw :art. 8, 1e lid, Tabel B onder d Bfv 2001 :art. 3, 2 ^e lid, bijlage 2, nr. 32a
Definitie	Zie verdeelmaatstaf 32, waarbij de omgevingsadressendichtheid hoger dient te zijn dan 3400.
Bron, Peildatum, Beschikbaarheid, Vaststelling en Publicatie	Zie verdeelmaatstaf 32.
Meer informatie	Meicirculaire 2014: bijlage 2.1.3
Formule	$[(oad - 3400) \times (\text{aantal woonruimten volgens maatstaf 24}) : 1000] \times \text{gewicht}$ Een negatieve uitkomst wordt op nul gesteld.
Uitkeringsfactor	is van toepassing.

Verdeelmaatstaf Fysiek	oeverlengte * bodemfactor gemeente
Wet- en regelgeving	Fvw :art. 8, 1e lid, Tabel B onder d Bfv 2001 :art. 3, 2 ^e lid, bijlage 2, nr. 34 mr vms :art. 18 en 19, lid 2
Definities	<p>De oeverlengte is de omtrek van aaneengesloten vlakken water, gemeten in hectometers, volgens de objectklasse Waterdeel van de Basisregistratie Topografie (schaal 1: 10.000).</p> <p>Daarbij wordt buiten beschouwing gelaten: waterlopen smaller dan 6 meter en wateroppervlakten kleiner dan 50 m² (meren en poelen).</p> <p>Bij de bepaling van de omtrek van het wateroppervlak zijn de lijnen die de begrenzing vormen tussen buitenwater en land, respectievelijk tussen buitenwater en binnenwater, uitgesloten.</p> <p>Oeverlengte in veen/kleiveengebied is de oeverlengte gelegen binnen het als slechte grond aangemerkt gebied van het type kleiveengebied of veengebied.</p> <p>Bodemfactor gemeente en slechte grond: zie verdeelmaatstaf 18.</p>
Berekening, Bron, Beschikbaarheid, Vaststelling, Publicatie en Peildatum	Zie verdeelmaatstaven 16 en 18.
Formule	oeverlengte in hectometers x bodemfactor gemeente x gewicht
Uitkeringsfactor	is van toepassing.

Verdeelmaatstaf Fysiek	(oeverlengte + 2 * oeverlengte in veen/kleiveengebied) * bodemfactor gemeente * dichtheidsfactor
Wet- en regelgeving	Fvw :art. 8, 1e lid, Tabel B onder d Bfv 2001 :art. 3, 2 ^e lid, bijlage 2, nr. 35 mr vms :art. 18
Definities	Oeverlengte: zie verdeelmaatstaf 34. Bodemfactor: zie verdeelmaatstaf 18. Dichtheidsfactor: de dichtheidsfactor is het quotiënt van het aantal inwoners en de som van de oppervlakten land en binnenwater in hectaren.
Bron en berekening	Oeverlengte: zie verdeelmaatstaf 34. Bodemfactor gemeente: zie verdeelmaatstaf 18. Inwoners: zie verdeelmaatstaf 2. Land: zie verdeelmaatstaf 16. Binnenwater: zie verdeelmaatstaf 19.
Meer informatie	Meicirculaire 2006: paragraaf 5.1
Vaststelling, Publicatie en Peildatum	Zie verdeelmaatstaven 16 en 18.
Formule	(oeverlengte + 2 x oeverlengte in veen/kleiveengebied) x bodemfactor gemeente x dichtheidsfactor x gewicht
Uitkeringsfactor	is van toepassing.

Verdeelmaatstaf Fysiek	meerkernigheid
Wet- en regelgeving	Fvw :art. 8, 1e lid, Tabel B onder d Bfv 2001 :art. 1(d, f), art. 3, 2 ^e lid, bijlage 2, nr. 36
Definitie	<p>Een kern (woonkern) is:</p> <ul style="list-style-type: none"> - een aaneengesloten gebied van twee of meer met zijden aan elkaar grenzende rastervierkanten van 500 bij 500 meter (volgens de Rijksdriehoeksmeting) behorend bij een gemeente waarvan ieder vierkant tenminste 25 hoofdadressen bevat, dan wel: - een geïsoleerd rastervierkant van 500 bij 500 meter (volgens de Rijksdriehoeksmeting) behorend bij een gemeente dat tenminste 25 hoofdadressen bevat. <p>Een rastervierkant met 25 of meer hoofdadressen (kernvierkant) dat op het grondgebied van twee of meer gemeenten ligt, wordt tot de woonkern van die gemeente gerekend die de meeste hoofdadressen in dat vierkant heeft. Buitengebied is het gebied dat niet tot de woonkernen behoort (rastervierkanten met minder dan hoofd25 adressen).</p>
Bron	Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG)
Berekening	Het aantal woonkernen in een gemeente wordt gesommeerd. Hoofdadres vierkant: zie bij verdeelmaatstaf 32.
Vaststelling	Het CBS berekent een voorlopig en definitief cijfer. Het voorlopige cijfer is gebaseerd op de BAG van 1 september van het kalenderjaar voorafgaand aan de peildatum. Het definitieve cijfer is gebaseerd op de stand in de BAG op de peildatum afgeleid van het BAG-extract van 8 februari van het kalenderjaar van de peildatum.
Meer informatie	Meicirculaire 2006: paragraaf 5.2
Publicatie	Internetsite: www.cbs.nl/statline .
Peildatum	1 januari van het uitkeringsjaar.
Beschikbaarheid	Voorlopige cijfers: november jaar t-1; Definitieve cijfers: september jaar t.
Formule	aantal kernen x gewicht
Uitkeringsfactor	is van toepassing.

Verdeelmaatstaf Fysiek	kernen met 500 of meer adressen
Wet- en regelgeving	Fvw :art. 8, 1e lid, Tabel B onder d Bfv 2001 :art. 3, 2 ^o lid, bijlage 2, nr. 36a
Definitie	Het aantal woonkernen in de gemeente dat 500 of meer adressen bevat. Zie verder verdeelmaatstaf 36.
Bron, Berekening, Vaststelling, Publicatie, Peildatum en Beschikbaarheid	Zie verdeelmaatstaf 36.
Formule	aantal kernen x gewicht
Uitkeringsfactor	is van toepassing.

Verdeelmaatstaf Fysiek	meerkernigheid * bodemfactor buitengebied
Wet- en regelgeving	Fvw: art. 8, 1e lid, Tabel B onder d en c Bfv 2001 :art. 3, 2 ^e lid, bijlage 2, nr. 37 mr vms :art 19
Definities	Zie verdeelmaatstaven 18 en 36.
Bron, Berekening, Vaststelling, Publicatie, Peildatum en Beschikbaarheid	Zie verdeelmaatstaven 18 en 36.
Formule	aantal kernen x bodemfactor buitengebied x gewicht
Uitkeringsfactor	is van toepassing.

Verdeelmaatstaf Fysiek	bedrijven
Wet- en regelgeving	Fvw :art. 8, 1 ^e lid Bfv 2001 :art. 3, 2 ^e lid, bijlage 2, nr. 38 mr vms :art 24
Definitie	<p>Een bedrijfsvestiging is een locatie waar een bedrijf zijn activiteiten uitoefent. Een bedrijf heeft als kenmerk het creëren van omzet en/of werkgelegenheid. Een bedrijf heeft een hoofdvestiging en eventueel nevenvestigingen. Hierbij wordt aangesloten op de Europese definitie. Een bedrijfsvestiging wordt ingedeeld op basis van zijn hoofdactiviteit: de branche. De hoofdactiviteit is de activiteit die de meeste werkgelegenheid of omzet genereert.</p> <p>Bij het CBS heeft een wijziging plaatsgevonden van de methode waarop het aantal bedrijfsvestigingen wordt bepaald. De oude methode berustte deels op een enquête. Deze enquête is (in verband met rijksbezuinigingen) vanaf het jaar 2011 vervallen. Met de nieuwe methode wordt beter aangesloten op de Europese definitie. Hierdoor worden relatief kleine bedrijfsvestigingen die voorheen buiten beschouwing werden gelaten ook meegeteld. Het gaat hierbij om bedrijven waarin minder dan 15 uur per week betaalde arbeid wordt verricht.</p> <p>Omdat er als gevolg van bovenstaande definitiewijziging herverdeeleeffecten zouden optreden, is besloten om bij de aantallen bedrijfsvestigingen voor de uitkeringsjaren 2011 tot en met 2014 uit te gaan van het aantal van uitkeringsjaar 2010 (oude telling) en hierop een indexatie toe te passen (nieuwe telling). De indexatie is het quotiënt van het aantal bedrijfsvestigingen in de gemeente in het betreffende uitkeringsjaar (2011, 2012, 2013 of 2014) en het aantal bedrijfsvestigingen in de gemeente in 2010.</p> <p>Vanaf uitkeringsjaar 2015 wordt gebruik gemaakt van de reguliere CBS-cijfers volgens de nieuwe telling.</p>
Bron, berekening	De bedrijfsvestigingen worden vastgesteld op basis van informatie van de Belastingdienst, de Kamer van Koophandel en andere administratieve bronnen.
Publicatie	CBS-publicatie: Bedrijven in Nederland. Internetsite: www.cbs.nl/statline .
Peildatum	1 januari van het uitkeringsjaar.
Meer informatie	Septembercirculaire 2012: paragraaf 3.1 Meicirculaire 2013: paragraaf 3.2.4 Meicirculaire 2014: bijlage 2.1.3
Formule	aantal bedrijfsvestigingen x gewicht
Uitkeringsfactor	is van toepassing.

Verdeelmaatstaf Fysiek	belastingcapaciteit niet-woningen
Wet- en regelgeving	Fvw :art. 8, 1 ^e lid, Tabel B onder a Bfv 2001 :art. 3, 2 ^e lid, bijlage 2, nr. 38a
Definitie	Het totaal van de vastgestelde waarden van onroerende zaken die niet in hoofdzaak tot woning dienen, als bedoeld in artikel 220, onderdeel b, van de Gemeentewet en waarover naar de toestand op 1 januari van het uitkeringsjaar door de gemeente onroerende zaakbelastingen (Ozb) kan worden geheven. De maatstaf bedraagt 70% van de Ozb-waarde en wordt uitgedrukt in miljoenen euro's. De waarde van de onroerende zaken wordt bepaald op grond van hoofdstuk IV van de Wet waardering onroerende zaken (Woz).
Bron, Berekening, Publicatie, Peildatum, Beschikbaarheid en Herindeling	Zie verdeelmaatstaf 1
Meer informatie	Septemercirculaire 2008: paragraaf 4.6 Meicirculaire 2015: paragraaf 2.4.4
Formule	OZB-waarde niet-woningen (afgerond volgens maatstaf 1) x 0,70 : 1.000.000 x gewicht
Uitkeringsfactor	is van toepassing.

Verdeelmaatstaf Vast bedrag	vast bedrag
Wet- en regelgeving	Fvw :art. 8, 1e lid, Tabel B onder e Bfv 2001 :art. 3, 2 ^e lid bijlage 2 nrs. 39 t/m 44a
Definities	maatstaf 39: een voor alle gemeenten gelijk bedrag maatstaf 40: een bedrag voor Amsterdam maatstaf 41: een bedrag voor Rotterdam maatstaf 42: een bedrag voor Den Haag maatstaf 43: een bedrag voor Utrecht maatstaf 44: een bedrag voor de gemeenten Texel, Vlieland, Terschelling, Ameland en Schiermonnikoog maatstaf 44a: een bedrag voor Baarle-Nassau
Bron	Beschikking tot vaststelling van de bedragen per eenheid per uitkeringsjaar.
Formule	1 x gewicht
Uitkeringsfactor	is van toepassing.

Verdeelmaatstaf	Herindeling: samenvoeging van gemeenten
Wet- en regelgeving	Fvw :art. 8, 1 ^e lid, Tabel B onder f Bfv 2001 :art. 3, 2 ^e lid, bijlage 2, nr. 45
Bron	Wetten, algemene maatregelen van bestuur en provinciale en gemeentelijke besluiten tot herindeling.
Definitie, Methode	<p>De maatstaf herindeling (samenvoeging) geldt voor gemeenten die het voornemen hebben over te gaan tot een wijziging van de gemeentelijke indeling als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onderdeel b, van de Wet algemene regels herindeling (Arhi). Het voornemen dient tot uitdrukking te komen in een vastgesteld herindelingsadvies. Verder dient de wijziging van de gemeentelijke indeling te resulteren in een afname van het aantal gemeenten.</p> <p>Door een verruiming van de maatstaf ontvangen gemeenten voortaan voorafgaand aan de daadwerkelijke herindeling middelen in verband met herindeling. Deze verruiming is in de onderstaande formule verwerkt. Voor gemeenten die herindelen vanaf 1 januari 2015 is de maatstaf met 25% verruimd. Voor gemeenten die zijn heringedeeld per 1 januari 2014 gold een overgangsmaatregel met een verruiming van 12,5%.</p>
Berekening	<p>Formule voor herindelingen vanaf 1 januari 2015:</p> $[2.806.800 * n_1 + 66,61 * (i_1 - i_2)] * d_1$ <p>Waarin:</p> <p>n_1 = het aantal gemeenten waarmee het totaal aantal gemeenten ten gevolge van de voorgenomen herindeling verminderd wordt;</p> <p>i_1 = het totaal aantal inwoners van de bij de herindeling betrokken gemeenten per 1 januari van het jaar voorafgaand aan de herindeling;</p> <p>i_2 = het aantal inwoners per 1 januari van het jaar voorafgaand aan de herindeling van de bij de herindeling betrokken gemeente met het grootste aantal inwoners;</p> <p>d_1 = de uitkeringsfactor die is vastgesteld voor het jaar voorafgaand aan de herindeling.</p> <p>De maatstaf wordt uitgekeerd over een periode van vijf jaar in de verhouding 25, de extra uitkering in het jaar voorafgaand aan de herindeling, en 100, het restantbedrag in de vier jaren daaropvolgend. De ontvangers van de extra uitkering zijn de gemeenten in het herindelingstraject, tot uitdrukking komend in een herindelingsadvies. De betrokken gemeenten ontvangen alle een gelijk bedrag. De bedragen vanaf de datum van herindeling komen toe aan de nieuwgevormde gemeente: 40% in het jaar van herindeling en 20% in elk van de volgende jaren.</p> <p>Indien de voorgenomen wijziging van de gemeentelijke indeling geen doorgang vindt worden de bedragen vanaf de datum van herindeling op nul gesteld. In het geval het daadwerkelijke aantal betrokken gemeenten bij de wijziging van de gemeentelijke indeling afwijkt van het aantal betrokken gemeenten op grond van</p>

Verdeelmaatstaf	Herindeling: samenvoeging van gemeenten
	het herindelingsadvies, vindt herberekening van deze bedragen plaats. Voor de berekening van de herindelingsbijdrage wordt - zoals hierboven aangegeven - de uitkeringsfactor voor het jaar voorafgaand aan de herindeling gebruikt. Omdat de bijdrage verspreid over vijf jaar wordt uitgekeerd en de uitkeringsfactor gedurende die periode wijzigt, dienen de termijnen te worden gecorrigeerd. Correctie vindt plaats door een termijn te delen door de uitkeringsfactor van het betreffende uitkeringsjaar.
Meer informatie	Meicirculaire 2013: paragraaf 4.2.7
Uitkeringsfactor	is van toepassing.

Verdeelmaatstaf	Herindeling: splitsing van een gemeente
Wet- en regelgeving	Fvw :art. 8, 1 ^e lid, Tabel B onder f Bfv 2001 :art. 3, 2 ^e lid, bijlage 2, nr. 45a
Bron	Wetten, algemene maatregelen van bestuur en provinciale en gemeentelijke besluiten tot herindeling.
Definitie, Methode	<p>De maatstaf herindeling (splitsing) geldt voor de situatie dat gemeenten niet (nagenoeg) integraal samen gaan, maar dat één van de betrokken gemeenten wordt opgeheven en gesplitst: delen van de gemeente gaan over naar verschillende andere gemeenten. Het gaat daarbij om zodanige delen dat sprake is van ten minste twee wijzigingen van de gemeentelijke indeling (herindelingen, als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onderdeel b, van de Wet algemene regels herindeling (Arhi)). Het gaat dus niet om grenscorrecties. Voor de maatstaf komen in aanmerking de gemeenten die blijkens een vastgesteld herindelingsadvies betrokken zijn bij een voorgenomen splitsing. De splitsing dient te resulteren in een afname van het aantal gemeenten.</p> <p>Door een verruiming van de maatstaf ontvangen gemeenten voortaan voorafgaand aan de daadwerkelijke herindeling middelen in verband met herindeling, ook in de situatie van splitsing van een gemeente. Voor gemeenten die herindelen vanaf 1 januari 2015 is de maatstaf met 25% verruimd. Voor gemeenten die zijn heringedeeld per 1 januari 2014 gold een overgangmaatregel met een verruiming van 12,5%. Daarnaast is de maatstaf met ingang van 1 januari 2014 verruimd voor de situatie van splitsing van een gemeente. De verruiming houdt in dat het vaste bedrag van de maatstaf met 10% per betrokken gemeente (inclusief de op te splitsen gemeente) is verhoogd. De verruimingen zijn in de onderstaande formule verwerkt.</p>
Berekening	<p>Formule bij splitsing vanaf 1 januari 2015:</p> $[(2.806.800 * n_1 * (1 + n_2 * 0,1)) + 66,61 * i_3] * d_1$ <p>Waarin:</p> <p>n_1 = het aantal gemeenten waarmee het totaal aantal gemeenten ten gevolge van de voorgenomen herindeling verminderd wordt;</p> <p>n_2 = het aantal bij de splitsing betrokken gemeenten, inclusief de opgesplitste gemeente;</p> <p>i_3 = het aantal inwoners van de opgesplitste gemeente per 1 januari van het jaar voorafgaand aan de splitsing;</p> <p>d_1 = de uitkeringsfactor die is vastgesteld voor het jaar voorafgaand aan de herindeling.</p> <p>Evenals bij een reguliere herindeling wordt de maatstaf uitgekeerd over een periode van vijf jaar in de verhouding 25, de extra uitkering in het jaar voorafgaand aan de herindeling, en 100, het restantbedrag in de vier jaren</p>

Verdeelmaatstaf	Herindeling: splitsing van een gemeente
	<p>daaropvolgend. De ontvangers van de extra uitkering zijn de bij de splitsing betrokken gemeenten, inclusief de te splitsen gemeente. Genoemde gemeenten ontvangen alle een gelijk bedrag. Het bedrag voor de jaren vanaf de daadwerkelijke herindeling wordt als volgt verdeeld over de nieuwgevormde gemeenten:</p> <ul style="list-style-type: none">- 95% van het bedrag komt toe aan de nieuwgevormde gemeenten op basis van de volgende formule: [aantal ontvangen inwoners opgesplitste gemeente / (totaal aantal inwoners opgesplitste gemeente - aantal inwoners betrokken bij grenscorrectie(s) als bedoeld in artikel 1, lid 1, onder d, van de Wet Arhi)]- 5% van het bedrag komt toe aan de algemene rechtsopvolger van de opgesplitstegemeente. <p>De aldus berekende bedragen worden vanaf de datum van herindeling in het gebruikelijke ritme uitgekeerd: 40% in het jaar van herindeling en 20% in elk van de drie volgende jaren.</p> <p>Indien de voorgenomen splitsing geen doorgang vindt worden de bedragen vanaf de datum van herindeling op nul gesteld. In het geval het daadwerkelijke aantal betrokken gemeenten bij de splitsing afwijkt van het aantal betrokken gemeenten op grond van het herindelingsadvies, vindt herberekening van deze bedragen plaats.</p> <p>Met de verdeling van 95/5 ontvangt de algemene rechtsopvolger een groter aandeel, waarmee de bijzondere positie van deze gemeente wordt gehonoreerd.</p> <p>Voor de berekening van de herindelingsbijdrage wordt - zoals hierboven aangegeven - de uitkeringsfactor voor het jaar voorafgaand aan de herindeling gebruikt. Omdat de bijdrage verspreid over vijf jaar wordt uitgekeerd en de uitkeringsfactor gedurende die periode wijzigt, dienen de termijnen te worden gecorrigeerd. Correctie vindt plaats door een termijn te delen door de uitkeringsfactor van het betreffende uitkeringsjaar.</p>
Meer informatie	Meicirculaire 2013: paragraaf 4.2.8 Septembercirculaire 2013: paragraaf 5.2.6
Uitkeringsfactor	is van toepassing.

Overgangsregime	Suppletie-uitkering groot onderhoud Cumulatieregeling
Wet- en regelgeving	Besluit van 16 april 2009 tot wijziging van het Besluit financiële verhouding 2001 (Stb.2009, nr. 215) Bfv 2001: artikel 29
Berekening	Het systeem van positieve en negatieve suppletie-uitkeringen is analoog aan het systeem dat oorspronkelijk in de jaren 2001-2004 is gebruikt bij de invoering van de tweede stap van de nieuwe methodiek van het gemeentefonds. Het uitgangspunt bij de suppletie-uitkering is dat cumulatieve nadelen als gevolg van herverdelingen worden beperkt tot €15 per inwoner per jaar. Met ingang van 2015 is de cumulatieregeling ingesteld om de cumulatieve nadelen van het groot onderhoud en de decentralisaties te beperken.
Meer informatie	Meicirculaire 2005: papagraaf 5.1 en bijlage 5 Meicirculaire 2006: paragraaf 5.1 t/m 5.3 en bijlage 5 Junicirculaire 2007: paragraaf 3.13 Meicirculaire 2009: paragraaf 3.12 en bijlage 16 Junicirculaire 2010: paragraaf 2.6 en 2.9 en de bijlagen 21 en 22 Septembercirculaire 2010: bijlage 21 en 22 Meicirculaire 2014: paragraaf 2.4.2 Meicirculaire 2015: paragrafen 2.4.2 en 2.4.5
Herindelingen	Bij herindelingen waarbij een gemeente wordt opgeheven gaat de suppletie-uitkering naar de algemene rechtsopvolger van de opgeheven gemeente. Indien een belangrijk deel van de inwoners resp. de bebouwing van de op te heffen gemeente niet naar de algemene rechtsopvolger overgaat, kan dit een grond zijn voor een verrekening van de suppletie-uitkering tussen de betrokken gemeenten op basis van de wet Arhi.
Uitkeringsfactor	is niet van toepassing.

Overgangsregime	Suppletie-uitkering i.v.m. de afschaffing van de OZB woningen gebruikers per 1-1-2006
Wet- en regelgeving	Bfv 2001; artikel 29
Definitie	Met de suppletie-uitkering wordt vanaf 2006 een tijdelijke beperking bereikt van de herverdeeleffecten die het gevolg zijn van de afschaffing van het gebruikersdeel OZB op woningen. Het verloop van de suppletie-uitkering was afhankelijk van het reële accres. Vanaf 2014 is sprake van een vaste afbouw van de suppletie-uitkering, waardoor het verloop niet langer afhankelijk is van de accresontwikkeling.
Berekening	Gemeenten zullen voor de afschaffing van het gebruikersdeel OZB woningen worden gecompenseerd via het gemeentefonds. De compensatie zal plaatsvinden via het inkomenscluster. Concreet betekent dit een bijstelling van het rekentarief en van het bedrag per woonruimte. De compensatie kan voor een gemeente berekend worden door het verschil te bepalen in de verrekende belastingcapaciteit vóór de afschaffing van het gebruikersdeel OZB woningen en de verrekende belastingcapaciteit erna. Het herverdeeleffect voor een gemeente is het verschil tussen de inkomstenderving van een gemeente en de compensatie via het inkomenscluster van het gemeentefonds. Dit herverdeeleffect vormt de basis van de suppletie-uitkering. De suppletie-uitkering wordt geleidelijk afgebouwd. Aanvankelijk was deze afbouw afhankelijk van de accresontwikkeling. Vanaf 2014 is met de VNG een vaste afbouw overeengekomen, waardoor de suppletie-uitkering in 2020 op nul uitkomt (zie paragraaf 5.2.1 van de septembercirculaire 2013).
Meer informatie	Meicirculaire 2005: paragraaf 3.8 en bijlage 6 Septembercirculaire 2005: paragraaf 5.8 en 7.1 Meicirculaire 2006: paragraaf 2.8 en bijlage 9 Junicirculaire 2007: paragraaf 3.9 en bijlage 9 Meicirculaire 2008: paragraaf 3.3 en bijlage 10 Meicirculaire 2009: paragraaf 3.2 Junicirculaire 2010: paragraaf 2.3 Meicirculaire 2011: paragraaf 3.2 Septembercirculaire 2011: paragraaf 6.2 Septembercirculaire 2013: paragraaf 5.2.1
Herindelingen	Bij herindelingen waarbij een gemeente wordt opgeheven gaat de suppletie-uitkering naar de algemene rechtsopvolger van de opgeheven gemeente. Indien een belangrijk deel van de inwoners resp. de bebouwing van de op te heffen gemeente niet naar de algemene rechtsopvolger overgaat, kan dit een grond zijn voor een verrekening van de suppletie-uitkering tussen de betrokken gemeenten op basis van de wet Arhi.
Uitkeringsfactor	is niet van toepassing.

Diverse uitkeringen	Integratie-uitkering Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)
Wet- en regelgeving	Wet maatschappelijke ondersteuning
Definitie en bron	Met ingang van 1 januari 2007 is de Wmo in werking getreden. Hiermee is de verantwoordelijkheid voor bepaalde voorzieningen van de AWBZ overgedragen aan de gemeenten. Bij de verdeling wordt een model gehanteerd dat in opdracht van het Ministerie van VWS door een onderzoeksbureau is ontwikkeld. Met ingang van het jaar 2011 is dit model verfijnd.
Meer informatie	Junicirculaire 2012: paragraaf 2.5; 3.7; 4.12 en bijlage 9 Septembercirculaire 2012: paragraaf 2.2; 3.3; 4.4; 5.4 en bijlage 8 Decembercirculaire 2012: paragraaf 5.3.2 en bijlage 3 Mecirculaire 2013: paragraaf 4.2.4 en 6.2 en bijlage 5 Septembercirculaire 2013: paragraaf 7.2 en bijlage 4 Decembercirculaire 2013: paragraaf 1.2 en 3.3.2
Datum ingang	1 januari 2007

Diverse uitkeringen	Integratie-uitkering WUW-middelen gemeentefonds
Wet- en regelgeving	Fvw :art. 13 Bfv 2001 :art. 30 IU-WUW :Stb. 1996, 620; Stb. 2001, 415
Definitie	Via de integratie-uitkering worden de bedragen betaald die gemoeid zijn met de uitkering ter compensatie van het vervallen van de bijdragen in de kosten van rente en afschrijving van kapitaaluitgaven van wegen en veren. Daarnaast wordt een bijdrage gegeven ter compensatie van de wegvallende WUW-bijdragen in de kosten van veerverbindingen en (in 1993) een gewenningsbijdrage.
Methode	Een deel van de op grond van de WHW naar het gemeentefonds overgeboekte middelen wordt via de integratie-uitkering betaald en een ander deel via de algemene uitkering. De integratie-uitkering eindigt per 1-1-2019. Jaarlijks neemt het deel dat via de integratie-uitkering wordt betaald af ten gunste van de algemene uitkering. Bij de invoering van de nieuwe Financiële verhoudingswet zijn de bedragen herzien (zie Stcrt. 1998, 108). De aanpassing van het verdeelstelsel per 1 januari 2001 heeft het integratietraject wederom gewijzigd.
Bron (kapitaallasten per wegvak of veerverbinding)	De kapitaallasten per wegvak of veerverbinding en de exploitatiebijdragen zijn opgenomen in het supplement "Wet Herverdeling Wegenbeheer" bij de Staatscourant van 18 augustus 1993, nr. 156. Dit supplement is gebaseerd op artikel 30 van de WHW. Voor een aantal gemeenten heeft als gevolg van de bedenkingenronde een correctie plaatsgevonden van het basismateriaal. Deze correcties zijn weergegeven in de Staatscourant van 7 februari 1994, nr. 26. Verder zijn er voor een aantal gemeenten basisgegevens aangepast als gevolg van een bezwaarschrift.
Bron (bedragen per gemeente en onderhoudsplichtige)	De bedragen per uitkeringsjaar per gemeente en onderhoudsplichtige zijn opgenomen in het aanpassingsbesluit euro (Stb. 2001, 415, blz. 5 t/m 83). Zij worden alleen nog gewijzigd naar aanleiding van wijzigingen van de gemeentelijke indeling.
Peildatum	1 januari 1993
Herindelingen	Bij een grenscorrectie en eventueel herindeling wordt aan de gemeenten gevraagd bij de provincie na te gaan of er mutaties zijn in de betrokken wegvakken. Zie bij D (Herindeling / grenscorrecties).
Betaalbaarstelling	Uit het gemeentefonds kunnen alleen betalingen aan gemeenten worden gedaan. Sommige gemeenten moeten (een deel van) de uitkering doorbetalen aan andere onderhoudsplichtigen. Op de specificatie is dit aangegeven bij de indirect gebruikte basisgegevens.

Integratie-uitkering Sociaal domein

Vanaf 2015 krijgen gemeenten middelen vanwege de uitbreiding van hun verantwoordelijkheid op grond van de Wmo 2015, de jeugdwet en de participatiewet via de integratie-uitkering Sociaal domein.

Hierna volgt een beschrijving van de verdeelwijze voor elk van de drie decentralisaties. Voor de uitkomsten en gehanteerde basisgegevens wordt verwezen naar de rekenbestanden bij de gemeentefondscirculaires (<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/financien-gemeenten-en-provincies/documenten/circulaires/2014/01/01/circulaires-gemeentefonds-2014-2016>).

De verdeling van de integratie-uitkering Sociaal domein wordt, nadat zekerheid bestaat over de uitkomst per gemeente, vastgelegd in het Besluit decentralisatie- en integratie-uitkeringen.

I. Wmo 2015

De Wmo 2015 valt in twee delen uiteen:

1. Een deel voor alle gemeenten
2. Een deel voor centrumgemeenten

1. Alle gemeenten

In 2015 worden de middelen historisch verdeeld. Dit houdt in dat er een reconstructie is gemaakt van de uitgaven in de historische situatie en dat de budgetten 2015 hierop zijn gebaseerd.

Vanaf 2016 worden de middelen verdeeld met een objectief verdeelmodel. In het model worden de volgende maatstaven gebruikt:

- Inwoners
- Inwoners 65 jaar en ouder
- Eenpersoonshuishoudens
- Uitkeringsontvangers minus bijstandsontvangers *)
- Wajong-ers **)
- Medicijngebruik met een drempel ***)
- Huishoudens met lage inkomens boven een drempel
- Klantenpotentieel lokaal
- Kernen >500
- Omgevingsadressendichtheid

De maatstaven zijn reguliere verdeelmaatstaven voor de algemene uitkering met uitzondering van:

*) Het saldo van twee reguliere verdeelmaatstaven voor de algemene uitkering;

***) Een onderdeel van de verdeelmaatstaf uitkeringsontvangers voor de algemene uitkering;

****) Een verdeelmaatstaf voor de integratie-uitkering Wmo. Het aandeel inwoners met langdurig medicijngebruik in procenten van het totaal aantal inwoners, verminderd met 12%. De uitkomst wordt vermenigvuldigd met het aantal inwoners. Als langdurig medicijngebruik wordt aangemerkt het gebruik van medicijnen in de farmaceutische kostengroepen voor zoverre er sprake is van meer dan 180 dagdoses per jaar. Vektis verstrekt de gegevens op aanvraag aan BZK.

De peildata van de maatstaven zijn de laatst beschikbare gegevens ten tijde van de meicirculaire in het jaar voorafgaande aan het uitkeringsjaar. Deze gegevens worden daarna voor het uitkeringsjaar niet meer geactualiseerd.

Aan elke maatstaf is een gewicht verbonden. Het product van de maatstaven en gewichten, gesommeerd over alle gemeenten, wordt op het beschikbare bedrag gedeeld en resulteert in een uitkeringsfactor. De uitkering per gemeente is berekend als het product van de maatstaven en gewichten, gesommeerd over alle maatstaven en vermenigvuldigd met de uitkeringsfactor.

In de jaren 2016-2019 is een overgangsregeling van kracht. Deze resulteert, afhankelijk van het herverdeeleffect (het verschil tussen de historische en de objectieve verdeling), in een verhoging of een verlaging van de uitkomst van het objectieve model (positieve of negatieve suppletie) of laat de uitkomst ongewijzigd.

2. Beschermd wonen

De middelen worden over 43 centrumgemeenten verdeeld. Dit gebeurt in 2015 en 2016 op historische basis en vanaf 2017 op een nader vast te stellen wijze.

II. Jeugd

In 2015 worden de middelen historisch verdeeld. Dit houdt in dat er een reconstructie is gemaakt van de uitgaven in de historische situatie en dat de budgetten 2015 hierop zijn gebaseerd.

Vanaf 2016 worden de middelen in hoofdzaak verdeeld met een objectief verdeelmodel en voor het kleinere deel voor voogdijkinderen en 18+ op basis van historisch gebruik. In het objectieve verdeelmodel worden de volgende maatstaven gebruikt:

- Inwoners jonger dan 18 jaar
- Eenouderhuishoudens
Een reguliere verdeelmaatstaf voor de algemene uitkering.
- Eenouderhuishoudens met 2 of meer kinderen
- Eenouderhuishoudens die bijstand ontvangen
Gebaseerd op het gemiddelde van drie jaar.
- Ouders met langdurig psychisch medicijngebruik
Het aandeel ouders met langdurig psychisch medicijngebruik in procenten van het totaal aantal ouders, verminderd met 2,1%. De uitkomst wordt vermenigvuldigd met het aantal inwoners jonger dan 18 jaar. Een negatieve uitkomst wordt op nul bepaald. Als langdurig psychisch medicijngebruik wordt aangemerkt het gebruik van medicijnen in de psychische farmaceutische kostengroepen voor psychische aandoeningen voor zoverre er sprake is van meer dan 180 dagdoses per jaar.
- Jeugdigen in gezinnen met armoederisico
Het aandeel meerpersoonshuishoudens met kinderen waar het inkomen maximaal 120% van het sociaal minimum bedraagt in procenten van het totaal aantal meerpersoonshuishoudens met kinderen, vermenigvuldigd met het aantal inwoners jonger dan 18 jaar.
- Gezinnen die bijstand ontvangen
- Uitkeringsontvangers minus bijstandsontvangers
Het saldo van twee reguliere verdeelmaatstaven voor de algemene uitkering.
- Leerlingen in het basisonderwijs met een leerlingengewicht van 0,3
- Leerlingen in het basisonderwijs met een leerlingengewicht van 1,2
- Gemiddeld gestandaardiseerd inkomen (huishoudens met kinderen)
Het quotiënt van het gemiddeld gestandaardiseerd inkomen van huishoudens met kinderen in een gemeente en het landelijk gemiddelde van die inkomens, uitgedrukt in een percentage, verminderd met 35% en gemaximeerd op 132%, vermenigvuldigd met het aantal huishoudens met kinderen.
- Gemiddeld gestandaardiseerd inkomen (huishoudens)
Het quotiënt van het gemiddeld gestandaardiseerd inkomen van huishoudens in een gemeente en het landelijk gemiddelde van die inkomens, uitgedrukt in een percentage, verminderd met 35% en gemaximeerd op 132%, vermenigvuldigd met het aantal huishoudens.

De peildata van de maatstaven zijn de laatst beschikbare gegevens ten tijde van de meicirculaire in het jaar voorafgaande aan het uitkeringsjaar. Deze gegevens worden daarna voor het uitkeringsjaar niet meer geactualiseerd.

Aan elke maatstaf is een gewicht verbonden. Het product van de maatstaven en gewichten, gesommeerd over alle gemeenten, wordt op het beschikbare bedrag gedeeld en resulteert in een uitkeringsfactor. De uitkering per gemeente is berekend als het product van de maatstaven en gewichten, gesommeerd over alle maatstaven en vermenigvuldigd met de uitkeringsfactor.

In de jaren 2016-2019 is een overgangsregeling van kracht. Deze resulteert, afhankelijk van het herverdeeffect (het verschil tussen de historische en de objectieve verdeling), in een verhoging of een verlaging van de uitkomst van het objectieve model (positieve of negatieve suppletie) of laat de uitkomst ongewijzigd.

De middelen voor voogdij en 18+ worden niet verdeeld met gebruikmaking van het objectieve verdeelmodel, maar op basis van historisch gebruik. Het historisch gebruik wordt jaarlijks geactualiseerd.

III. Participatie

Het model voor de Participatiemiddelen valt in drie onderdelen uiteen:

1. Participatiebudget klassiek
2. Participatiebudget nieuwe doelgroep
3. Wet sociale werkvoorziening

1. Participatiebudget klassiek

Vanaf 2015 worden de middelen voor de voormalige doelgroep Wet werk en bijstand verdeeld met een nieuw objectief verdeelmodel. In het model worden de volgende maatstaven gebruikt:

- Inwoners 15-64 jaar (de doelgroep)
- Bijstandsontvangers
- Lageropgeleiden
- Banenratio: bereikbare banen/bevolking
- Constante (gemiddelde historische uitgaven)

De vermenigvuldiging van het aantal inwoners 15-64 jaar met een per gemeente verschillend bedrag per inwoner 15-64 jaar resulteert in het gewicht van de gemeente in het landelijk beschikbare budget. De hoogte van het bedrag per inwoner 15-64 is een voor alle gemeenten gelijk bedrag per inwoner 15-64 jaar, verhoogd of verlaagd afhankelijk van de gemeentelijke waarden op de vier andere maatstaven ten opzichte van het ongewogen landelijk gemiddelde. Een negatieve uitkomst wordt op nul bepaald.

De peildata van de maatstaven zijn de laatst beschikbare gegevens ten tijde van de meicirculaire in het jaar voorafgaande aan het uitkeringsjaar. Deze gegevens worden daarna voor het uitkeringsjaar niet meer geactualiseerd.

In de jaren 2015-2017 is een overgangsregeling van kracht. Daarbij telt de uitkomst van het objectieve verdeelmodel mee voor 25%, 50% en 75%, terwijl de uitkomst van de voormalige verdeling meetelt voor 75%, 50% en 25%.

2. Participatiebudget nieuwe doelgroepen

In het verdeelmodel voor de *nieuwe doelgroepen* wordt in de berekening onderscheid gemaakt tussen het budgetaandeel van personen die voorheen in de Wajong zouden zijn ingestroomd en het budgetaandeel voor de kosten van de begeleiding van de nieuwe doelgroep. Voor de berekening van het eerstgenoemde budgetaandeel wordt gebruik gemaakt van historische cijfers van de instroom werkregeling Wajong; voor de berekening van het laatstgenoemde budgetaandeel wordt tevens gebruik gemaakt van de (historische) instroom in de wachtlijst Wsw.

De verdeling zal worden gebaseerd op gegevens die beschikbaar zijn ten tijde van de meicirculaire in het voorafgaande jaar.

3. Wet sociale werkvoorziening

De verdeling van de middelen Wsw wordt bepaald op basis van het aantal gerealiseerde plaatsen (in standaardeenheden: SE) in het voorgaande jaar, gecorrigeerd voor de per gemeente geschatte daling op basis van de uitstroomkans van de Sw-werknemers. Voor gemeenten met in 2014 een taakstelling van minder dan 100 SE blijft de correctie in 2015 achterwege en wordt deze vanaf 2016 met één jaar vertraging toegepast.

Door een onderzoeksbureau worden de blijfkansen per gemeente berekend. Deze blijfkansen zullen jaarlijks worden geactualiseerd.

Het aantal gerealiseerde plaatsen wordt in de loop van een uitkeringsjaar bekend. Er is daarom sprake van een voorlopig bedrag in de meicirculaire voorafgaande aan het uitkeringsjaar en een definitief budget in de meicirculaire van het uitkeringsjaar.

Zie ook:

<http://www.gemeenteloket.minszw.nl/dossiers/financieel/participatiebudget/nieuwsberichten/verdeling-wsw-budget-2015-e.v.html>.